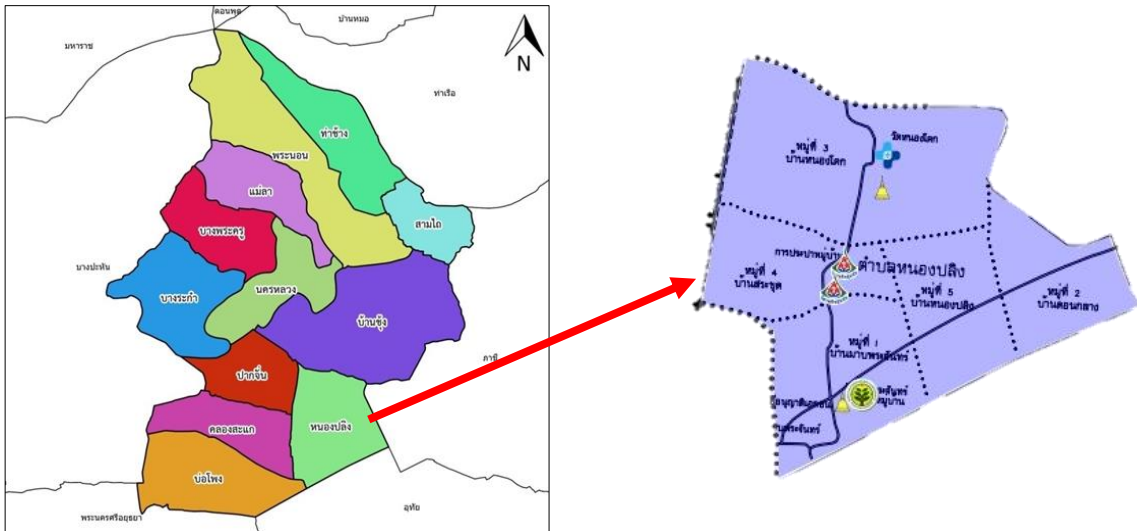

แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลหนองปลิง ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จัดทำโดย

นางสาวชญาณิศา เปรมสุข

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ปี ๒๕๖๖
ของนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยใช้กลไกของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) ดำเนินการจัดทำและเสนอแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบูรณาการร่วมกับแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) เพื่อใช้เป็นกรอบการจัดทำโครงการประจำปีเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามระบบส่งเสริมการเกษตรกำหนดให้แผนพัฒนาการเกษตรในทุกระดับเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบส่งเสริมการเกษตรที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ และจากการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)

สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง ได้ดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลหนองปลิง โดยมีคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ร่วมกันรวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดทิศทางเป้าหมายการพัฒนา และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เพื่อสร้างความเข้าใจ อำนวยความสะดวก และเป็นแนวทางปฏิบัติ ให้กับเจ้าหน้าที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางสาวชญาณิศา เปรมสุข
สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง
กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(๓)
สารบัญภาพ	(๕)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๒
๓ สภาพภูมิอากาศ	๓
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๓
๓.๒ ฤดูกาล	๓
๓.๓ ปริมาณน้ำฝน	๔
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๕
๔ เส้นทางคมนาคม	๖
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๖
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ	๖
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๗
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)	๗
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๘
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๘
๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด	๘
๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๘
๖.๔ การศึกษา	๘
๖.๕ สาธารณสุข	๙
๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม	๙
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๙
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๙ องค์กร/สถาบันต่างๆ	๑๒
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๓
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๓

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๒๑
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๔
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๔
๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไข	๔๐
๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๔
บทที่ ๓ ทิศทางและแนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	
๑ แนวทางการพัฒนา	๔๗
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า	๔๗
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๘
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๘
๒ สรุปลำดับโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๐
ภาคผนวก	๕๗

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๑ แสดงเขตการปกครองตำบลหนองปลิง	๒
๒ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๖	๔
๓ แสดงอุณหภูมิ เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๕	๕
๔ แสดงจำนวนครัวเรือนตำบลหนองปลิง	๘
๕ แสดงลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๙
๖ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๗ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจ	๑๒
๘ แสดงข้อมูลกลุ่ม ๓ ก	๑๒
๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามอายุ	๑๓
๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๑๔
๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๑๔
๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๕
๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๖
๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๖
๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๑๖
๑๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๑๗
๑๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๘
๑๘ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลหนองปลิง	๒๐
๑๙ แสดงทรัพยากรดิน	๒๒
๒๐ แสดงพื้นที่ตามเขตความเหมาะสมในการปลูกข้าว	๒๔
๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๒๕
๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๒๖
๒๓ แสดงปฏิทินเพาะปลูกข้าว	๒๗
๒๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว	๒๘
๒๕ จุดรับซื้อข้าวอำเภอนครหลวง	๒๙
๒๖ แสดง Smart Farmer ด้านข้าว	๓๐
๒๗ แสดงพื้นที่การปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๑
๒๘ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๒
๒๙ แสดงปฏิทินเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๔
๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า	๓๔
๓๑ แสดง Smart Farmer ด้านสวนผสม	๓๕
๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง	๓๕
๓๓ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง	๓๖
๓๔ แสดงปฏิทินเพาะปลูกมะม่วง	๓๘

๓๕	แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง	๓๘
๓๖	แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข	๔๐
๓๗	แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๔๔
๓๘	โครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	๕๐

สารบัญรูปรภาพ

ภาพที่	หน้า
๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครอง	๑
๒ แผนที่แสดงชุดดิน	๓
๓ แสดงอนุภูมิภาคย่อย	๕
๔ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในเขตอำเภอนครหลวง	๖
๕ แผนที่แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ	๗
๖ แผนที่แสดงเขตชลประทาน	๗
๗ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๐
๘ แสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๐
๙ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๑
๑๐ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๑๓
๑๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๔
๑๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๕
๑๓ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๕
๑๔ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๙
๑๕ แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน	๒๒
๑๖ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน	๒๓
๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๔
๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๒๕
๑๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๒๖
๒๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว	๒๙
๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๑
๒๒ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า	๓๒
๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง	๓๖
๒๔ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง	๓๗

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

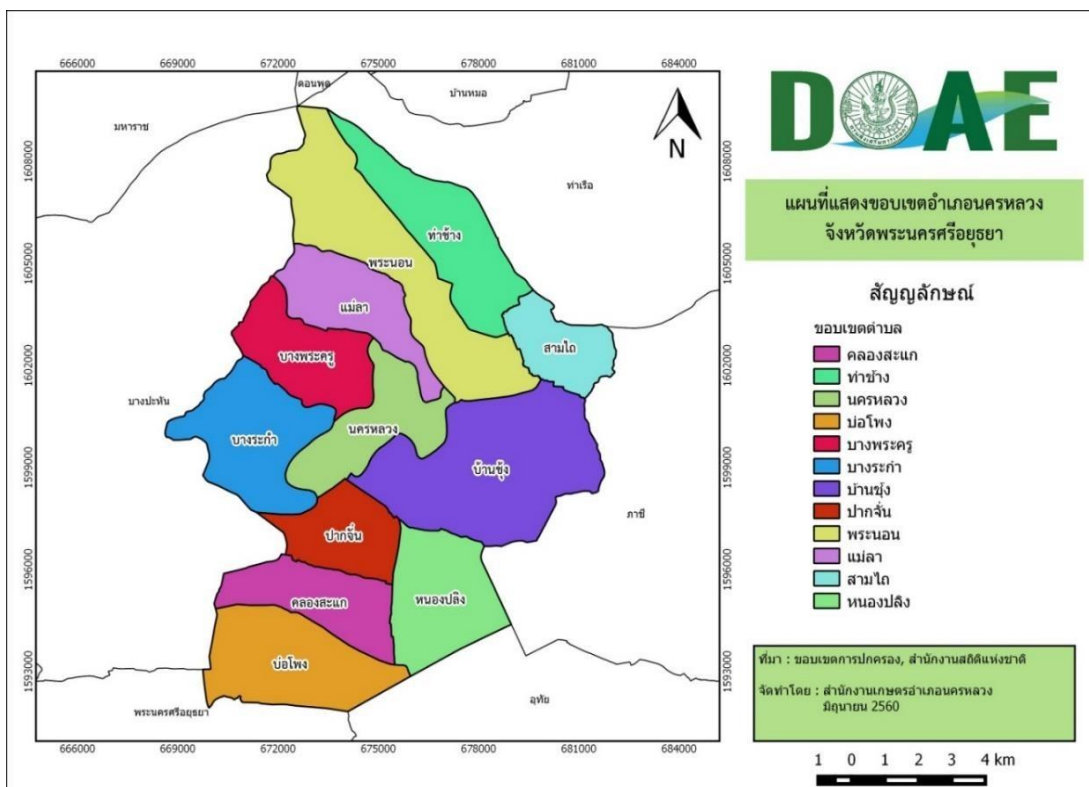
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลหนองปลิง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอนครหลวง ภูมิประเทศเป็นที่ราบแต่ไม่สม่ำเสมอตอนกลางของตำบลจะเป็นที่ลุ่มบริเวณกว้าง เหมือนกับเคยเป็นบึงมาก่อน ส่วนบริเวณทางตะวันออกและทางใต้จะเป็นที่ค่อนข้างดอน แต่เดิมนั้นอยู่ในเขตการปกครอง ต.บ้านซุง ต่อมาจึงได้แบ่งแยกเป็นตำบลขึ้นใหม่ ใช้ชื่อตำบลหนองปลิง ในการจัดตั้งครั้งแรก มี ๓ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านมาบพระจันทร์ หมู่ที่ ๒ บ้านดอนกลาง และหมู่ที่ ๓ บ้านหนองโคก ต่อมาจึงได้แบ่งแยกจัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่อีก ๒ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๓ บ้านสระขุด และหมู่ที่ ๕ บ้านหนองปลิง มีพื้นที่ทั้งหมด ๘,๘๘๑ ไร่

๑.๒. อาณาเขต

ตำบลหนองปลิง มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลข้างเคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านซุง อำเภอนครหลวง
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบ่อโพรง อำเภอนครหลวงและตำบลข้าวเม่า อำเภออุทัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลปากจั่น ตำบลคลองสระแก อำเภอนครหลวง

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขต ขอบเขตการปกครอง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๕ หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครองตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	เบอร์โทรศัพท์
๑	บ้านมาบพระจันทร์	นางกนกวรรณ พิณเสนาะ	๐๘๕-๓๗๔๙๑๒๘
๒	บ้านดอนกลาง	นางสาวสุนิสา สุนทรทัต	๐๘๓-๖๙๔๑๓๑๔
๓	บ้านหนองโคก	นายมานะ เต็มถุง	๐๘๙-๐๘๗๓๗๗๓
๔	บ้านสระขุด	นางนฤมล รักษาจิตร	๐๙๔-๖๘๐๒๘๔๔
๕	บ้านหนองปลิง	นางอุษา กล่อมสุภาพ	๐๖๑-๘๓๔๓๑๔๙

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๕

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

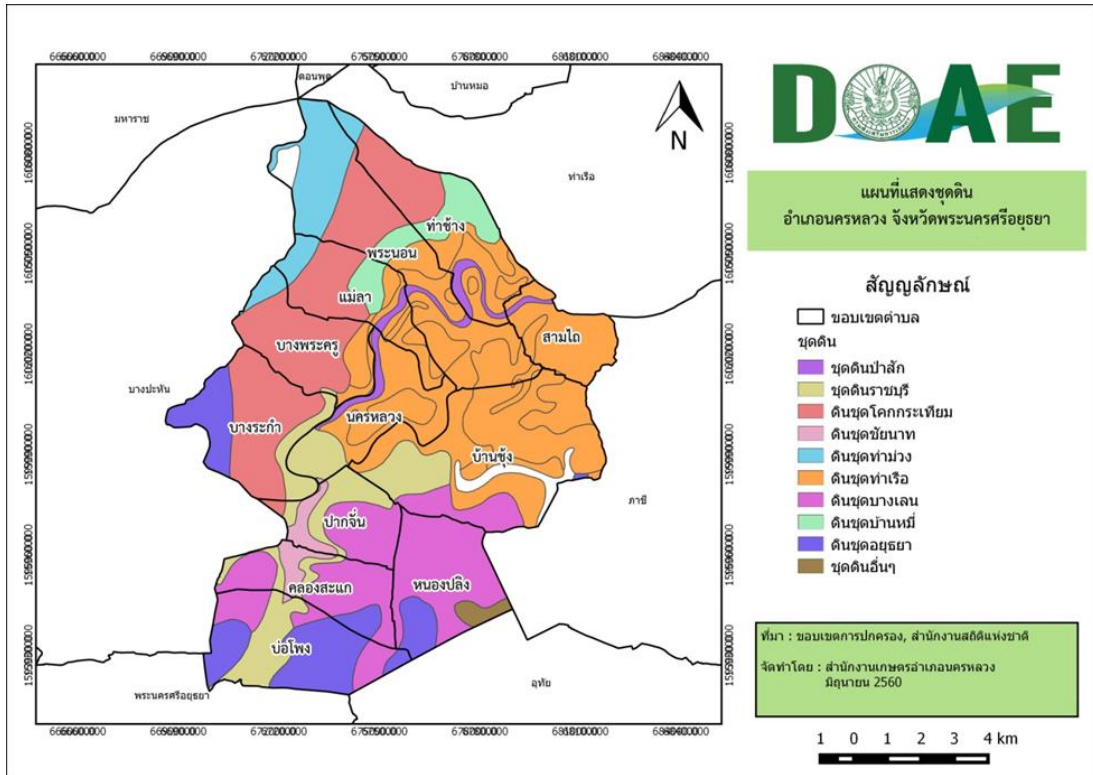
ตำบลหนองปลิง มีลักษณะเป็นที่ราบ แต่ไม่เรียบ บริเวณตอนกลางของตำบลเป็นที่ลุ่ม มีลักษณะคล้ายเป็นบึงเก่าขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกกันว่า “มาบ” ซึ่งหมายถึงที่ลุ่ม ทางตะวันออกและทางใต้จะเป็นที่ค่อนข้างดอน

๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลหนองปลิง มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ ชุดดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ดินชุดบางเลน มีลักษณะเป็นกลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเลที่ไม่มีศักยภาพก่อให้เกิดเป็นดินกรดกำมะถันภายในความลึก 150 ซม. จากผิวดิน ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงด่าง การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวง ทำให้ไถพรวนยาก บางพื้นที่อาจพบชั้นดินเลนที่มีเกลือสะสมอยู่ในดินล่าง และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

๒) ดินชุดอยุธยา มีลักษณะเป็นกลุ่มดินเหนียวลึกมาก ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก อาจพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันลึกกว่า 100 ซม. จากผิวดิน การระบายน้ำเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินเป็นกรดจัดมาก ทำให้เกิดการตรึงธาตุอาหารและปลดปล่อยสารที่เป็นพิษต่อพืช โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแวง ทำให้ไถพรวนยาก คุณภาพน้ำเป็นกรดจัดมาก ขาดแคลนแหล่งน้ำจืด และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงชนิดดินอำเภอนครหลวง
(ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๐)

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลหนองปลิง อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณตำบลนครหลวงประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง และมรสุมอีกชนิดหนึ่ง คือ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ ปกคลุมในช่วงฤดูฝน ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของอำเภอ นครหลวงออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้ง จะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากอำเภอ นครหลวง ตั้งอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอยู่ในเขตภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็น ประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

- ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พาดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคกลาง และภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

- อุณหภูมิ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือ ทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูงทางภาคเหนือกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน ส่วนในฤดูหนาวไม่หนาวจัด เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนจัดในรอบปี

- ฝน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม และมีพื้นที่ไม่ค่อยกว้างขวาง ทำให้ปริมาณฝนต่างกันไม่มาก โดยฝนที่เกิดขึ้นเป็นฝนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในช่วงฤดูฝนเป็นส่วนใหญ่ และบางปีในช่วงฤดูฝนนี้อาจมีพายุดีเปรสชันเคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือใกล้เคียงทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นอีก และส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่มีกำลังอ่อนและความรุนแรงมีไม่มากนัก แต่ส่งผลให้มีฝนตกหนัก และลมกระโชกแรงเป็นครั้งคราว บางครั้งอาจทำให้เกิดน้ำท่วมได้ โดยพายุดีเปรสชันดังกล่าว ส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชันที่อ่อนกำลังลงจากพายุไซรอนร้อนที่มีถิ่นกำเนิดจากทะเลจีนใต้ เป็นส่วนใหญ่

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปีที่ ๗๔.๔๕ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ และธันวาคม โดยมีปริมาณ ๐.๐๐ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๒๐๑.๐ มิลลิเมตร

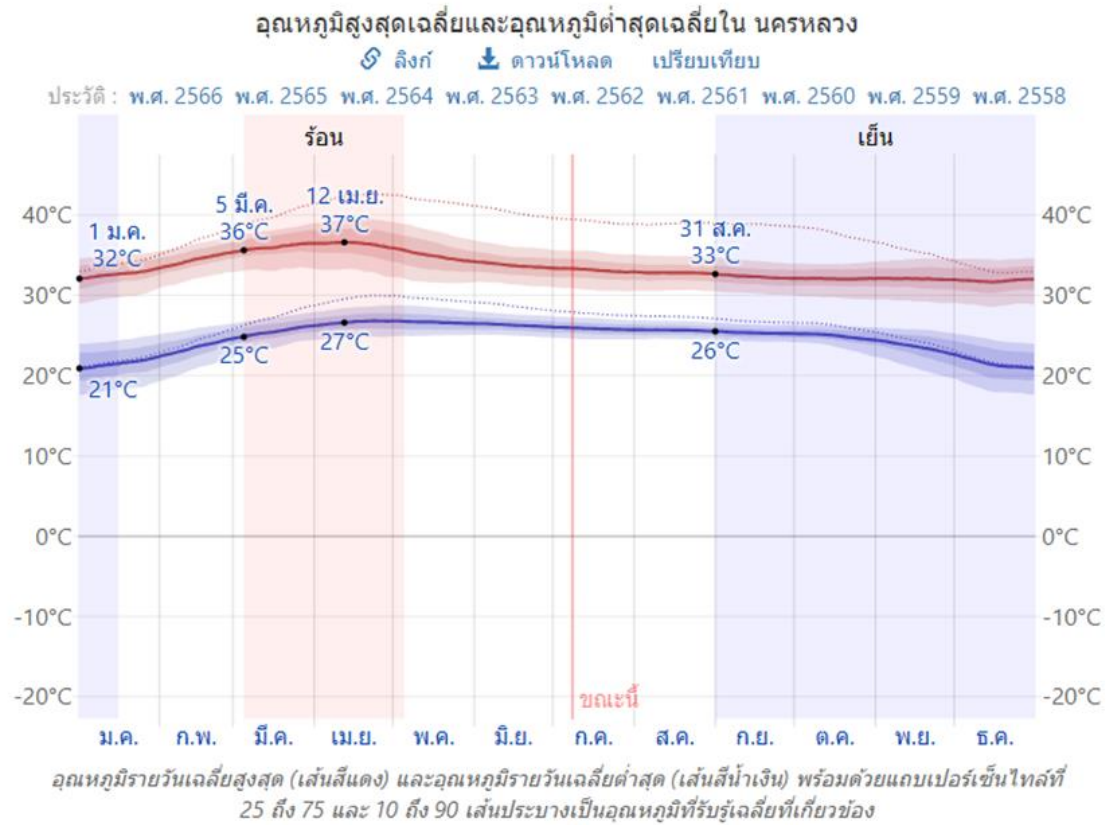
ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๖

ปี พ.ศ.	เดือน ปริมาณ	เดือน												รวม
		มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม	
๒๕๕๙	ปริมาณ (มม.)	๓๓.๔	๐	๐	๖๗.๖	๗๒.๙	๑๖๒.๘	๑๖๔.๒	๓๐.๖	๑๗๕.๓	๑๔๕.๔	๒๖.๕	๐	๘๕๘.๗
	เฉลี่ย (มม.)	๐.๔๓	๐	๐	๒๒.๕	๒๓.๕	๕.๔๓	๕.๓	๐.๙๙	๕.๘๔	๔.๖๙	๐.๘๘	๐	๒.๓
๒๕๖๐	ปริมาณ (มม.)	๖	๐	๔๐.๗๒	๔๕.๗	๒๒๐.๔	๑๕๓.๘	๑๖๘.๘	๒๗๔	๑๒๖.๕	๑๘๖.๑	๙๐.๘	๑๘.๑	๑,๓๓๑.๑๐
	เฉลี่ย (มม.)	๐.๓๙	๐	๑.๓๖	๑.๕๒	๗.๑๑	๕.๑๓	๕.๕๕	๘.๘๔	๔.๒๒	๖	๓.๐๓	๐.๕๘	๓.๖
๒๕๖๑	ปริมาณ (มม.)	๕๖.๖	๐	๔๕.๓	๑๙๖.๗	๑๘๖.๒	๕๕.๒	๖๑	๑๒๘.๑	๒๕๑.๑	๑๘๑.๒	๖.๗	๓๐	๑,๑๕๐.๑๐
	เฉลี่ย (มม.)	๑.๘๓	๐	๑.๕๓	๖.๕๖	๖.๑	๑.๘๔	๑.๙๗	๔.๑๓	๘.๐๔	๕.๕๕	๐.๒๒	๐.๙๗	๓.๑
๒๕๖๒	ปริมาณ (มม.)	๐	๑๕.๑	๒.๓	๑๑๙.๖	๑๐๘.๔	๑๐๒.๑	๕๒.๗	๑๑๖.๕	๑๐๕.๘	๖.๑	๒.๑	๐	๖๒๖.๗
	เฉลี่ย (มม.)	๐	๐.๕๔	๐.๐๗	๓.๙๙	๓.๓๗	๓.๔	๑.๗	๓.๗๖	๓.๕๓	๐.๒	๐.๐๗	๐	๑.๗
๒๕๖๓	ปริมาณ (มม.)	๐	๐	๗๔.๓	๒๐.๘	๖๔.๙	๑๖๕.๗	๔๒.๖	๑๖๓	๒๐๑	๑๕๕.๕	๕.๗	๓.๕	๘๙๖
	เฉลี่ย (มม.)	๐	๐	๒.๔	๐.๖๙	๒.๐๙	๕.๕๒	๑.๓๗	๕.๒๖	๖.๗	๕.๙๘	๐.๑๙	๐.๑๑	๒.๔
๒๕๖๔	ปริมาณ (มม.)	๐	๐	๐	๑๒๕.๑	๑๙๔.๔	๕๓	๘๔.๙	๖๕.๒	๑๙๗.๙	๒๐๔.๓	๒๘.๓	๐	๙๕๙.๑
	เฉลี่ย (มม.)	๐	๐	๐	๔.๑๗	๖.๒๗	๑.๘๙	๒.๘๓	๒.๑๗	๖.๕๖	๖.๘๑	๐.๙๓	๐	๒.๗๔
๒๕๖๕	ปริมาณ (มม.)	๑๕.๒	๒๕.๒	๒๗.๖	๑๒๘.๕	๒๓๕.๔	๑๓๖.๓	๗๘.๗	๒๔๔.๒	๒๓๙.๖	๕๖.๖	๓๓.๒	๑๓.๕	๑๒๓๐
	เฉลี่ย (มม.)	๐.๔๙	๐.๙	๐.๙๑	๔.๑๕	๗.๕๙	๔.๘๗	๒.๘๑	๘.๘๖	๖.๖๖	๑.๘๑	๑.๑๑	๐.๔๘	๓.๕๖
๒๕๖๖	ปริมาณ (มม.)	๐	๔.๒	๐	๑๓	๖๘.๗	๘๑.๙	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐.๒๒
	เฉลี่ย (มม.)	๐	๐.๑๕	๐	๐.๔๓	๒.๐๙	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐.๐๒๒

ที่มา : สถานีฝนอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๖

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีปริมาณอุณหภูมิเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด ๒๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๑ องศาเซลเซียส

ภาพที่ ๓ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๕
 (ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๕)

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยอำเภอ นครหลวง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เดือน	อุณหภูมิสูงสุด	อุณหภูมิต่ำสุด	อุณหภูมิเฉลี่ย
	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)	(องศาเซลเซียส)
มกราคม	๓๓	๒๒	๒๗
กุมภาพันธ์	๓๔	๒๔	๒๙
มีนาคม	๓๖	๒๖	๓๐
เมษายน	๓๖	๒๗	๓๑
พฤษภาคม	๓๕	๒๗	๓๐
มิถุนายน	๓๔	๒๖	๒๙
กรกฎาคม	๓๓	๒๖	๒๙
สิงหาคม	๓๓	๒๖	๒๙
กันยายน	๓๒	๒๕	๒๘
ตุลาคม	๓๒	๒๕	๒๘
พฤศจิกายน	๓๒	๒๔	๒๘
ธันวาคม	๓๒	๒๑	๒๖

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๕

๔. เส้นทางคมนาคม

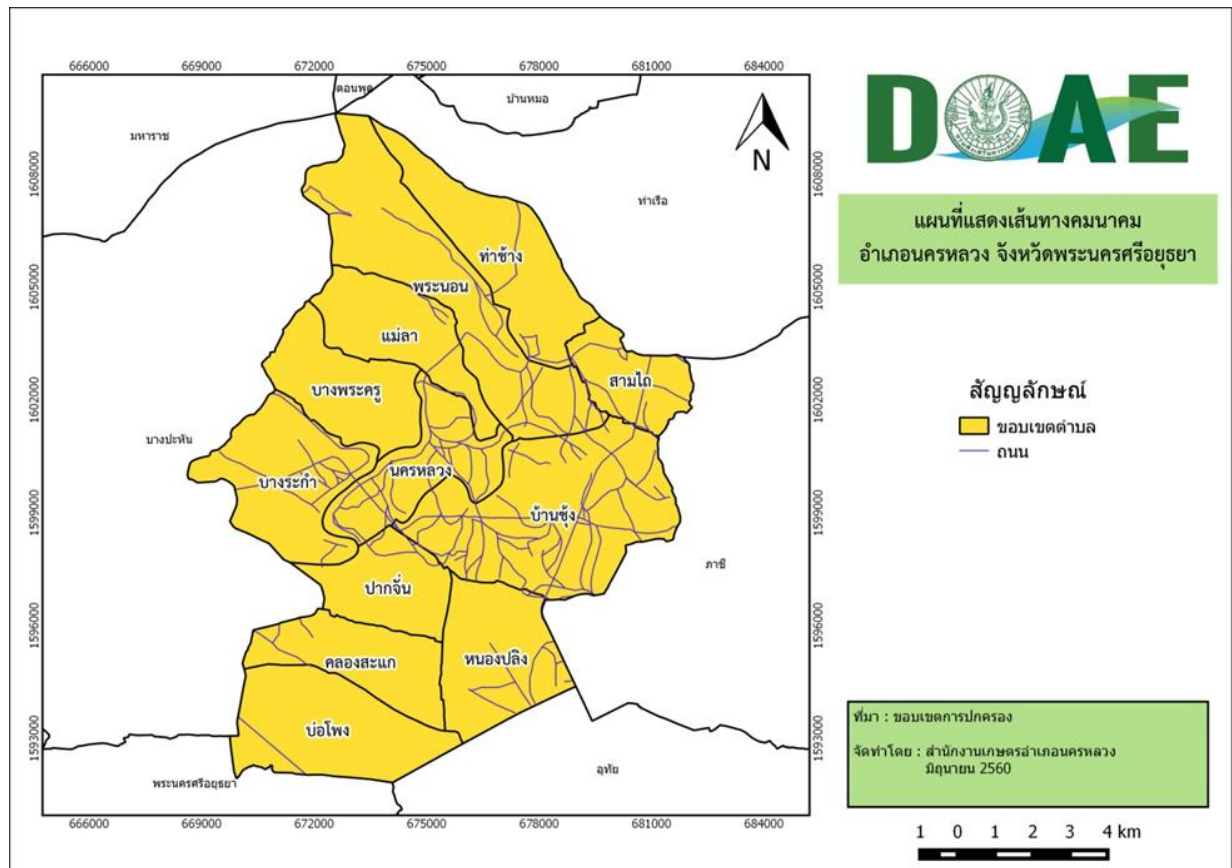
ทางบก เดินทางโดยรถยนต์ ใช้ถนนสายหนองปลิง – บ้านซึ้ง สามารถเดินทางไปได้ทุกตำบล ถ้าเดินทางไปทางอำเภอภาชีสามารถเดินทางไปที่หินกองและเดินทางต่อไปสระบุรีและภาคอีสานได้ หรือไปทางนครนายก สามารถไปทางตะวันออกได้

ถ้าเดินทางไปตามถนนหนองปลิง – บ่อโพรง สามารถเดินทางเข้าตัวจังหวัดระยะทางประมาณ ๑๕ กิโลเมตร ถ้าเดินทางต่อไปถึงกรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ ๘๕ กิโลเมตร ถ้าเดินทางไปทางเหนือ สามารถไปนครสวรรค์และจังหวัดในภาคเหนือได้ ถ้าไปตัวอำเภอจะเลี้ยวขวาตรงไปบ่อโพรง ไปตามถนนนครหลวง – ภาชี ระยะทางประมาณ ๑๔ กิโลเมตร

สำหรับการเดินทางภายในตัวตำบล จะใช้ถนนคอนกรีตขนาดเล็ก เดินทางไปได้ทุกหมู่บ้าน แต่ไม่ค่อยสะดวกเมื่อรถสวนทางกัน เพราะถนนแคบและมีความคดเป็นช่วง ๆ

เส้นทางรถไฟ

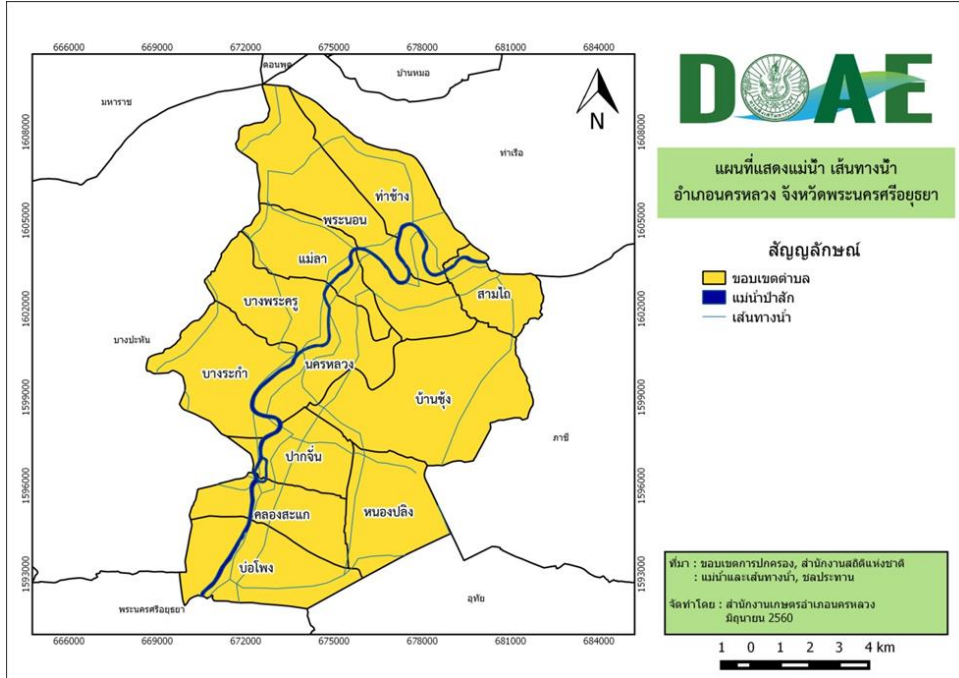
อำเภอนครหลวง มีสถานีรถไฟ ๒ แห่ง คือ สถานีรถไฟพระจันทร์ เป็นสถานีรถไฟระดับ ชั้น ๓ อยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพฯ เป็นระยะทาง ๗๙ กิโลเมตร

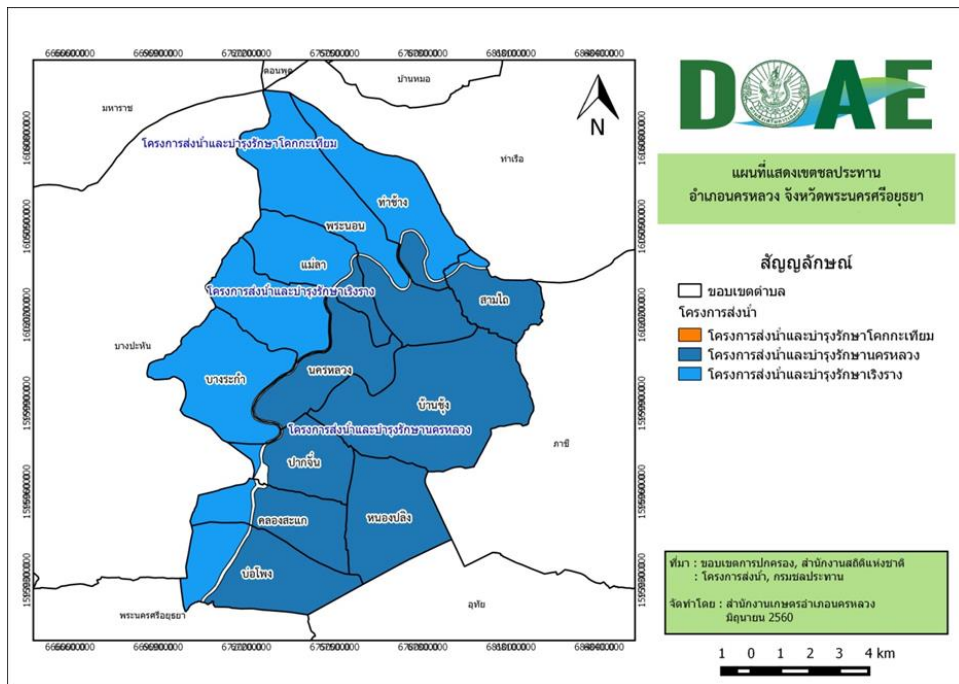
ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมในเขตอำเภอ นครหลวง
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ตำบลหนองปลิง มีคลองส่งน้ำไหลผ่าน จำนวน ๒ สาย อยู่ในเขตโครงการส่งน้ำที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครซึ่งโครงการนฯ จะส่งน้ำผ่านไปยังคลองชลประทานและลำรางต่างๆ ในพื้นที่ตำบลหนองปลิง

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงแม่น้ำ เส้นทางน้ำ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตชลประทาน
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๐)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

๑) สภาพเศรษฐกิจการเกษตร ตำบลหนองปลิง มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๕,๕๒๖.๕๐ ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ที่สำคัญได้แก่ การทำนาปลูกข้าว มีพื้นที่ปลูกข้าว ๕,๑๔๕ ไร่ และมีการปลูกไม้ผลไม้อื่นต้น พืชไร่หลังนา ทำประมง และเลี้ยงสัตว์บ้างแต่ไม่มากนัก

๒) สภาพการผลิตข้าว ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจของตำบลหนองปลิง เกษตรกรปลูกข้าวในฤดูนาปี และฤดูนาปรัง ปีละ ๒ ครั้ง หรือไม่มีฤดูและเวลาผลิตที่แน่นอน เนื่องจากพื้นที่การเกษตรที่ใช้ทำนาได้รับน้ำชลประทานครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ วิธีการปลูกใช้ปลูกแบบนาหว่านน้ำตาม ชนิดพันธุ์ข้าวที่ใช้เป็นข้าวเจ้าประเภทไม่ไวต่อช่วงแสง ได้แก่ พันธุ์ปทุมธานี ๑ สุพรรณบุรี ๑ กข๓๑ (ปทุมธานี ๘๐) กข๔๗ กข๖๑ กข๘๕ ผลผลิตเฉลี่ย ๖๕๒ กิโลกรัมต่อไร่ (ที่ความชื้น ๑๕ เปอร์เซ็นต์)

๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๔๓๙,๑๕๙ ล้านบาท เป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์ต่อหัวสูงเป็นลำดับที่ ๖ ของประเทศ โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับ

อันดับที่ ๑ คือ สาขาการผลิตอุตสาหกรรม

อันดับที่ ๒ คือ สาขาการขนส่ง การขายปลีกฯ

อันดับที่ ๓ คือ สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประชากรทั้งสิ้น ๒,๑๗๒ คน จำนวนครัวเรือน ๖๖๗ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑,๐๕๔ คน หญิง ๑,๑๑๘ คน แบ่งเป็น ๕ ชุมชน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนครัวเรือนตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชุมชน	ชื่อชุมชน	ครัวเรือนทั้งหมด	ประชากร		
			หญิง	ชาย	รวม
๑	บ้านมาบพระจันทร์	๒๐๔	๒๘๙	๒๗๓	๕๖๒
๒	บ้านดอนกลาง	๕๔	๘๔	๖๕	๑๔๙
๓	บ้านหนองโคก	๑๘๘	๒๙๒	๓๑๒	๖๐๔
๔	บ้านสระขุด	๑๒๖	๒๗๐	๒๓๓	๕๐๓
๕	บ้านหนองปลิง	๙๕	๑๗๓	๑๗๑	๓๔๔
รวม		๖๖๗	๑,๑๑๘	๑,๐๕๔	๒,๑๗๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองปลิง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖.๔ การศึกษา

ตำบลหนองปลิง มีสถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในพื้นที่ จำนวน ๒ แห่ง ประกอบด้วย

๑. โรงเรียนวัดมาบพระจันทร์ ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปลิง

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองปลิง ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปลิง

๖.๕ สาธารณสุข

ตำบลหนองปลิง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพสต.) จำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองปลิง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลหนองปลิง นับถือศาสนาพุทธ นอกจากนี้ยังมีการนับถือศาสนาอื่นๆ บ้าง

ตำบลหนองปลิง มีวัดจำนวน ๒ แห่ง

- วัดมาบพระจันทร์ ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปลิง

- วัดหนองโคก ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองปลิง

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ตำบลหนองปลิง มีประเพณีและวัฒนธรรมที่ถือปฏิบัติสืบทอดต่อ ๆ กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ คือ งานมาฆบูชา บุญวิสาขบูชา บุญเข้าพรรษา บุญสงกรานต์ บุญออกพรรษา บุญมหาชาติ บุญทอดกฐิน เป็นต้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเพณีวัฒนธรรมของชนชาติไทยทั่วไปที่ปฏิบัติกันมาเป็นประจำ

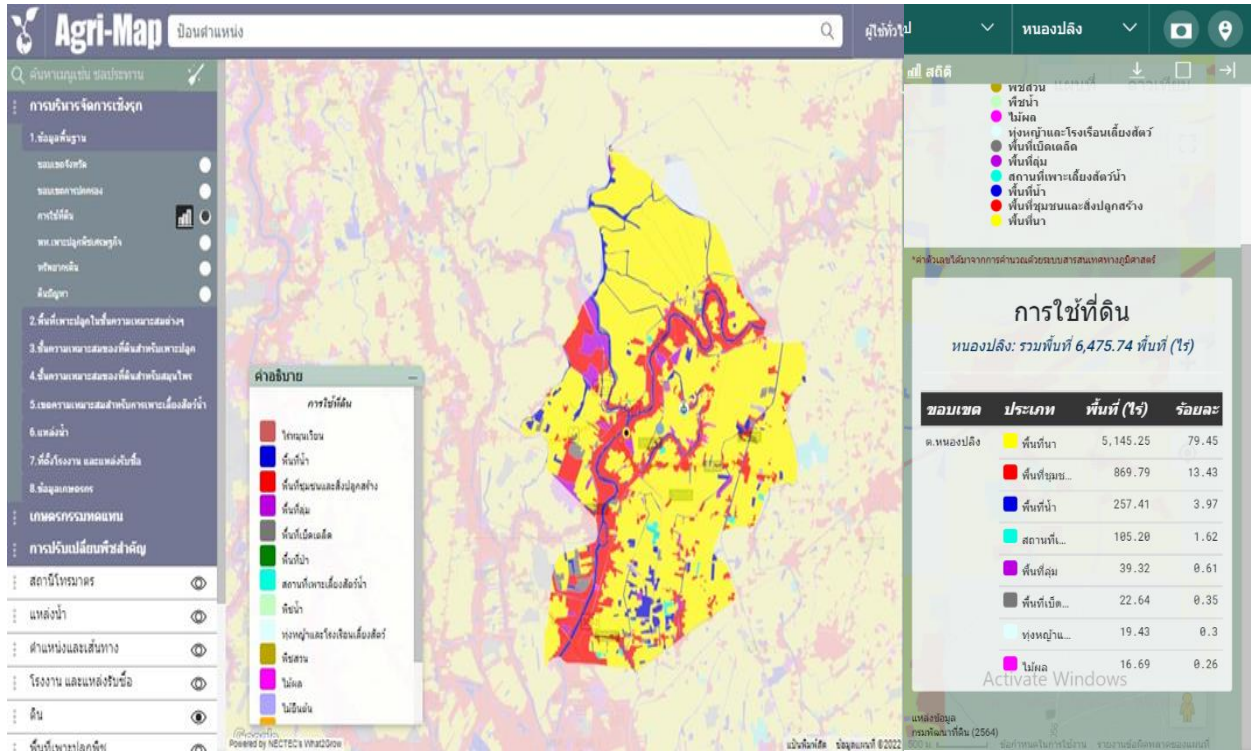
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

ตำบลหนองปลิง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๕,๑๔๕.๒๕ ไร่ ร้อยละ ๗๙.๔๕ รองลงมาคือพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๘๖๙.๗๙ ไร่ ร้อยละ ๑๓.๔๓ และพื้นที่น้ำจำนวน ๒๕๗.๔๑ ไร่ ร้อยละ ๓.๙๗

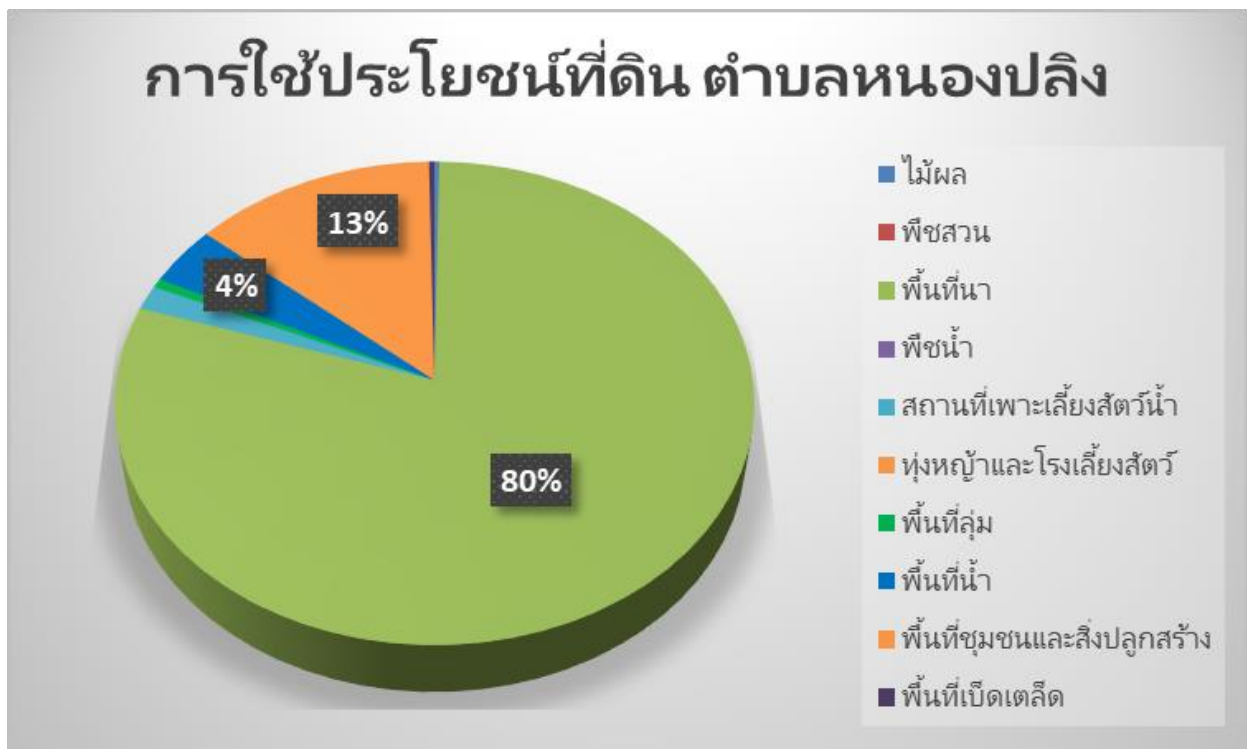
ตารางที่ ๕ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า		
พืชไร่		
ไม้ยืนต้น		
ไม้ผล	๑๖.๖๙	๐.๒๖
พืชสวน		
พื้นที่นา	๕,๑๔๕.๒๕	๗๙.๔๕
พืชน้ำ		
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๐๕.๒๐	๑.๖๒
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์		
พื้นที่ลุ่ม	๓๙.๓๒	๐.๖๑
พื้นที่น้ำ	๒๕๗.๔๑	๓.๙๗
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘๖๙.๗๙	๑๓.๔๓
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๑๙.๔๓	๐.๓๐

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

ภาพที่ ๘ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลหนองปลิง พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓,๔๔๗.๒๕ ไร่ รองลงมาคือ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๑.๕๑ ไร่ และไม้ยืนต้น มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๓.๐๐ ไร่ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมี พื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้ดอกไม้ประดับ

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลนครหลวง	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ข้าว	๓,๔๔๗.๒๕
อ้อย	
มันสำปะหลัง	
ยางพารา	
ปาล์มน้ำมัน	
พืชไร่	
ไม้ผล	๓๑.๕๑
ไม้ยืนต้น	๒๓.๐๐
พืชผัก	๑๔.๗๗
ไม้ดอกไม้ประดับ	๙.๗๕
รวม	๓,๕๒๖.๒๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๙ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลหนองปลิง มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ ๗ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารตำบลหนองปลิง	๗๖/๑	๔	หนองปลิง	๙
วิสาหกิจชุมชนรักษาสภาพและการท่องเที่ยวเชิงเกษตร	๑๘๐	๓	หนองปลิง	๗

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๘ ข้อมูลกลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ตำบลหนองปลิง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดมาบพระจันทร์ (รัฐบำรุงประชาวิทยา)		๑	หนองปลิง	๓๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลหนองปลิง หมู่ที่ ๑	๑/๔	๑	หนองปลิง	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปอาหารหมู่ที่ ๕ บ้านหนองปลิง	๑๐๐	๕	หนองปลิง	๑๓
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยตำบลหนองปลิง	๖๘	๔	หนองปลิง	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเพาะเลี้ยงหนุ่กใหญ่ หนองปลิง	๒๖	๕	หนองปลิง	๑๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๑) เกษตรกร

(๑) ครักว์เรือนเกษตรกร

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีครักว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๒๔๕ ครักว์เรือน โดยมีหัวหน้าครักว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๘๖ ครักว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๑๐ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๙๔ และอายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๘๖ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครักว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครักว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๖๖	๒๖.๙๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๘๖	๓๕.๑๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๖	๑๔.๖๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๓๐	๑๒.๒๔
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๔	๙.๘๐
๑๘ - ๒๕ ปี	๓	๑.๒๒
รวม	๒๔๕	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๐ แสดงหัวหน้าครักว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลหนองปลิง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

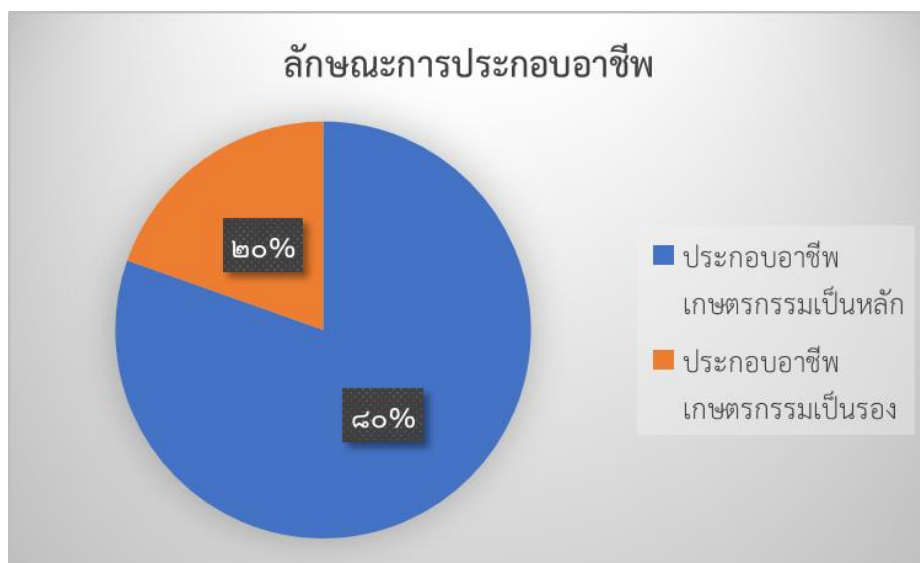
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลัก ส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๑๙๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๔๑ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๙

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑๙๗	๘๐.๔๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๘	๑๙.๕๙
รวม	๑๒๐	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๑ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลหนองปลิง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

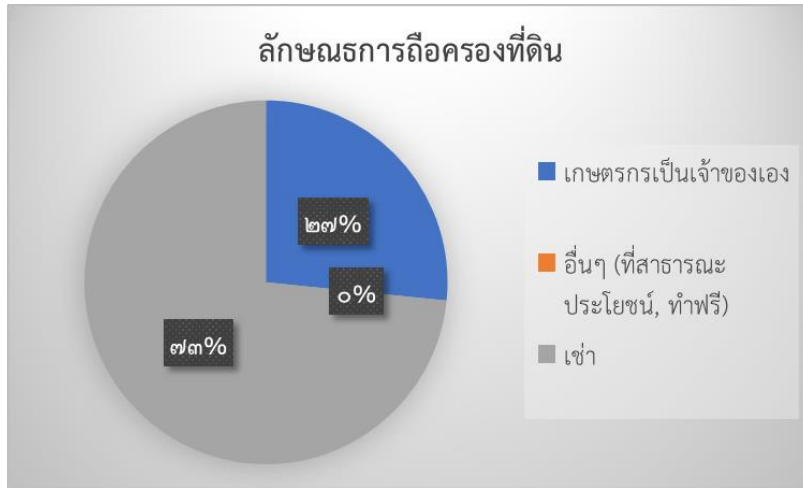
(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า จำนวน ๑๓๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๔๐ รองลงมาคือเจ้าของ จำนวน ๕๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๕๐	๒๖.๖๐
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐.๐๐
เช่า	๑๓๘	๗๓.๔๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๒ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองปลิง (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

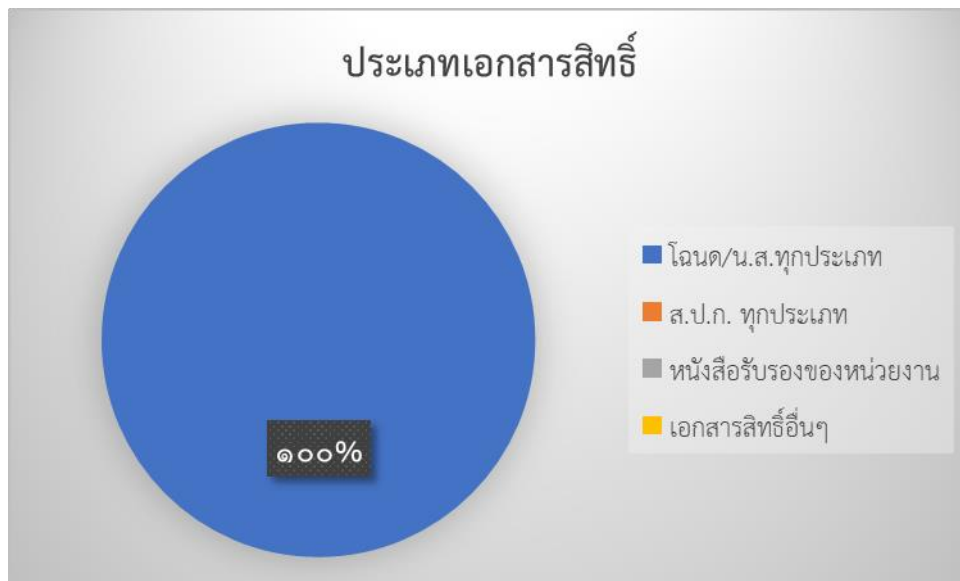
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลหนองปลิง มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๕๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๕๐	๐	๐	๐	๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๓ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีกลุ่มยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๗ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๔๕ ราย และกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๕๐ ราย

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
หนองปลิง	๒	๒๐	๒	๒๓	๑	๑๓๐	๒	๑๖	-	-	๑	๓๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ และศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฎิรูป	
หนองปลิง		๑	๑	๑	๑				๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๓ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวน ๕ ราย และหมอดินอาสา ๓ ราย และสหกรณ์อาสา ๑ ราย อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
หนองปลิง					๓	๕	๑		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๑	นายสำรวย กองอรรถ	๑๑๔/๓ ม.๑ ต.หนองปลิง	การบริหารจัดการศัตรูพืช
๒	นายเชิดศักดิ์ ไวยอาษา	๑๘๐ ม. ๓ ต.หนองปลิง	เกษตรอินทรีย์

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๖

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตำบลหนองปลิง มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร จำนวน ๒ ศูนย์

๑. ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลหนองปลิง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายชลิต ชิงชัย อายุ ๖๗ ปี

บ้านเลขที่ : ๑๐๔/๕ หมู่ ๑ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองปลิง ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ ๙๕ และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S๑) ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน อาศัยน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตร ๑๐๐ % ผลผลิตต่อไร่อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ พันธุ์ข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ส่งเสริมที่ทางการรับรองและมีความเหมาะสมกับพื้นที่ ต้นทุนผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและสารเคมีที่มีราคาแพง

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต การใช้สารชีวภัณฑ์ ลดการเผาตอซัง การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

๒. การเพาะเลี้ยงไก่พื้นเมือง

๓. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

หลักสูตรบังคับ : ๑. เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

๒. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๓. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๔. การปรับปรุงบำรุงดิน

๕. การผลิตพืชอาหารปลอดภัยตามระบบ GAP

หลักสูตรเสริม : ๑. การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม

๒. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP

๓. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัย ตำบลหนองปลิง

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายประดิษฐ์ คำวงษ์ อายุ ๓๕ ปี

บ้านเลขที่ : ๒๖ หมู่ ๕ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองปลิง ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ ๙๕ และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S๑) ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยเป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน อาศัยน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตร ๑๐๐ % ผลผลิตต่อไร่อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ พันธุ์ข้าวที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ส่งเสริมที่ทางการรับรองและมีความเหมาะสมกับพื้นที่ ต้นทุนผลิตค่อนข้างสูง โดยเฉพาะราคาปุ๋ยและสารเคมีที่มีราคาแพง

แนวทางการพัฒนา : ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP การจัดการศัตรูพืชแบบ

ผสมผสาน การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน เป็นต้น

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP

๒. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

๓. การเลี้ยงหนูกในบ่อซีเมนต์

หลักสูตรบังคับ : ๑. การผลิตพืชอาหารปลอดภัยตามระบบ GAP

๒. การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

๓. การปรับปรุงบำรุงดิน

๔. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

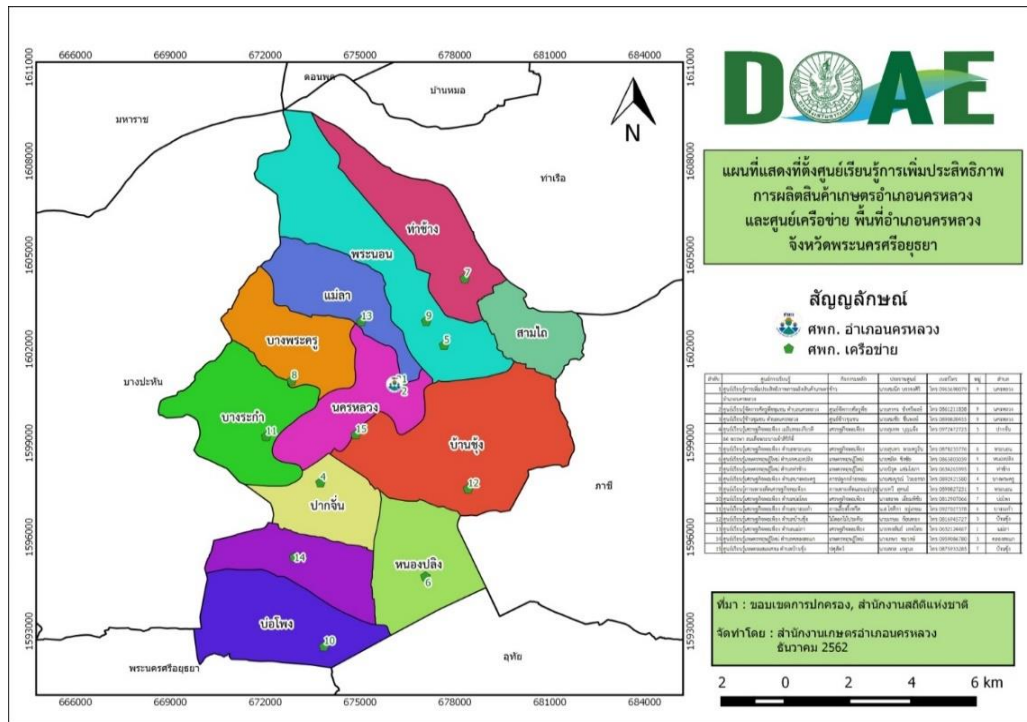
หลักสูตรเสริม : ๑. การทำบัญชีครัวเรือน/บัญชีฟาร์ม

๒. การจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล IFPP

ตารางที่ ๑๗ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อศูนย์เรียนรู้	ประเภท/ กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ ตำบลหนองปลิง	เกษตรทฤษฎีใหม่	๕	หนองปลิง	นายชลิต ชิงชัย	๐๘๖-๓๘๐๓๐๓๙
๒	ศูนย์เรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัย	มาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๕	หนองปลิง	นายประดิษฐ์ คำวงษ์	๐๖๕-๗๐๓๔๗๘๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๔ แสดงที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ตำบลหนองปลิง มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่ข้าว

ตำบลหนองปลิง สมาชิกจำนวน ๓๓ ราย พื้นที่จำนวน ๖๕๖.๕๐ ไร่

ที่อยู่ : หมู่ ๕ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม : ข้าว

เป้าหมายการดำเนินงาน : ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๐๐๙ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๗๕๐ บาท (๖.๔๖%)

เป้าหมายผลผลิต : เพิ่มผลผลิต จาก ๘๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เป็น ๘๙๐ กิโลกรัม/ไร่ (๑๑.๒๕ %)

เป้าหมายรายได้ : ๓,๒๘๙ บาท/ไร่

ประมาณการรายจ่าย : ๔,๐๐๙ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. เพิ่มแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ (กข.๓๑)
๒. สนับสนุนการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
๓. รวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิต
๔. การผลิตสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย พัฒนาคุณภาพมาตรฐาน GAP ส่วนเมล็ดพันธุ์ และข้าวสำหรับบริโภค
๕. เพิ่มปริมาณการแปรรูปเป็นข้าวสาร

ศัตรูพืช (จำนวน..... ครั้งๆ ละ.....บาท)														
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)						←	→						๓๐๐	
ค่าทำความสะอาด แปลง													-	
ค่าแหวกน้ำ													-	
ค่าซ่อมข้าว													-	
ค่ากำจัดพันธุปน (ข้าวตืด/วัชพืช)													๐	
ค่าเก็บเกี่ยว								←	→				๕๐๐	
ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี								←	→				๘๙	
ค่าเช่านา (ต่อรอบ การผลิต)								←	→				๑,๐๐๐	
รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)													๔,๐๐๙	
ผลผลิต (กก./ไร่)													๘๙๐	
ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)													๘.๒๐	
รายได้ (บาท/ไร่)														๗,๒๙๘
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)														๓,๒๘๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๔

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

พื้นที่ตำบลหนองปลิง มีลักษณะเป็นที่ราบ แต่ไม่เรียบ บริเวณตอนกลางของตำบลเป็นที่ลุ่ม มีลักษณะคล้ายเป็นบึงเก่าขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกกันว่า “มาบ” ซึ่งหมายถึงที่ลุ่ม ทางตะวันออกและทางใต้จะเป็นที่ค่อนข้างดอน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ มีคลองชลประทานสำคัญไหลผ่าน ๒ สาย คือ คลองนครหลวง เริ่มต้นจากอำเภอบางบาล ลื่นสุด อำเภอบางบาล และคลองหนองปลิง เริ่มจาก ตำบลบ้านขั่งอำเภอนครหลวง ลื่นสุด หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองปลิง ประกอบด้วยชุดดินหลัก มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๔ ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำนํ้าที่มีอายุยังน้อย ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบในบริเวณที่ราบ ตะกอนลำนํ้าพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มหรือที่ราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว มีเนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินเหนียวจัด หน้าดินอาจแตกกระแหว่งเป็นร่องในฤดูแล้ง และอาจมีรอยถูกละในดิน ดินบนมีสีดำ หรือเทาเข้ม ดินล่างมีสีเทา น้ำตาล น้ำตาลอ่อนหรือเทาปนเขียวมะกอก มีจุดประสี น้ำตาลปนเหลือง สีเหลือง สีน้ำตาลแก่ หรือสีแดง อาจพบก้อนปูน หรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส ในชั้นดินล่าง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนจะมีปฏิกริยาเป็นกลางหรือต่างปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา บางแห่งยกร่อง เพื่อปลูกพืชผักหรือผลไม้ ซึ่งมักจะให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหา โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งและแตกกระแหว่ง ทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ ๓-๔ สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ ๕๐-๗๐ วัน ปล่อยให้ ๑-๒ สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๒๐-๐ ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ ๓๕-๔๐ วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ ๒ หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ

ปลูกพืชผักหรือไม้ผล ยกร่องกว้าง ๖-๘ เมตร คูน้ำกว้าง ๑.๐-๑.๕ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑-๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดิน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
กลุ่มชุดดินที่ ๒	-	-
กลุ่มชุดดินที่ ๒๑	-	-
กลุ่มชุดดินที่ ๔	๘๐๙๕.๗๓	๘๑.๑๖
พื้นที่ชุมชน	๗๖๓.๒๗	๘.๕๙
แหล่งน้ำ	๒๒	๐.๒๕

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลหนองปลิง เป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐ % ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำ ลำคลอง ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน แต่เนื่องจากตำบลหนองปลิงใช้น้ำจากชลประทานเป็นหลัก แหล่งน้ำผิวดินจึงต้องใช้น้ำจากชลประทานด้วยเช่นกัน

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ตำบลหนองปลิงไม่มีสินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

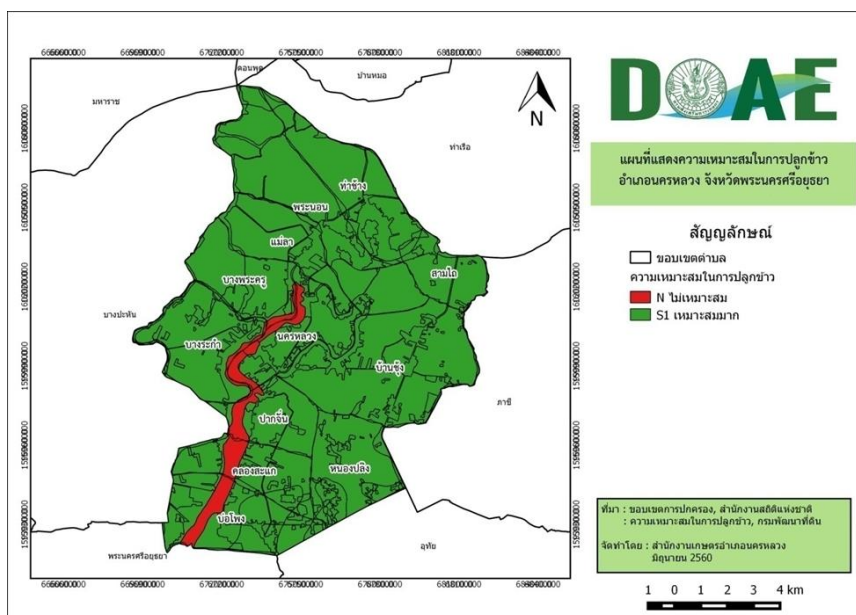
(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๖,๔๗๖ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๖,๔๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				รวมพื้นที่ทั้งหมด
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	
หนองปลิง	๖,๔๗๖	-	-	-	๖,๔๗๖

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๔

ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๕)

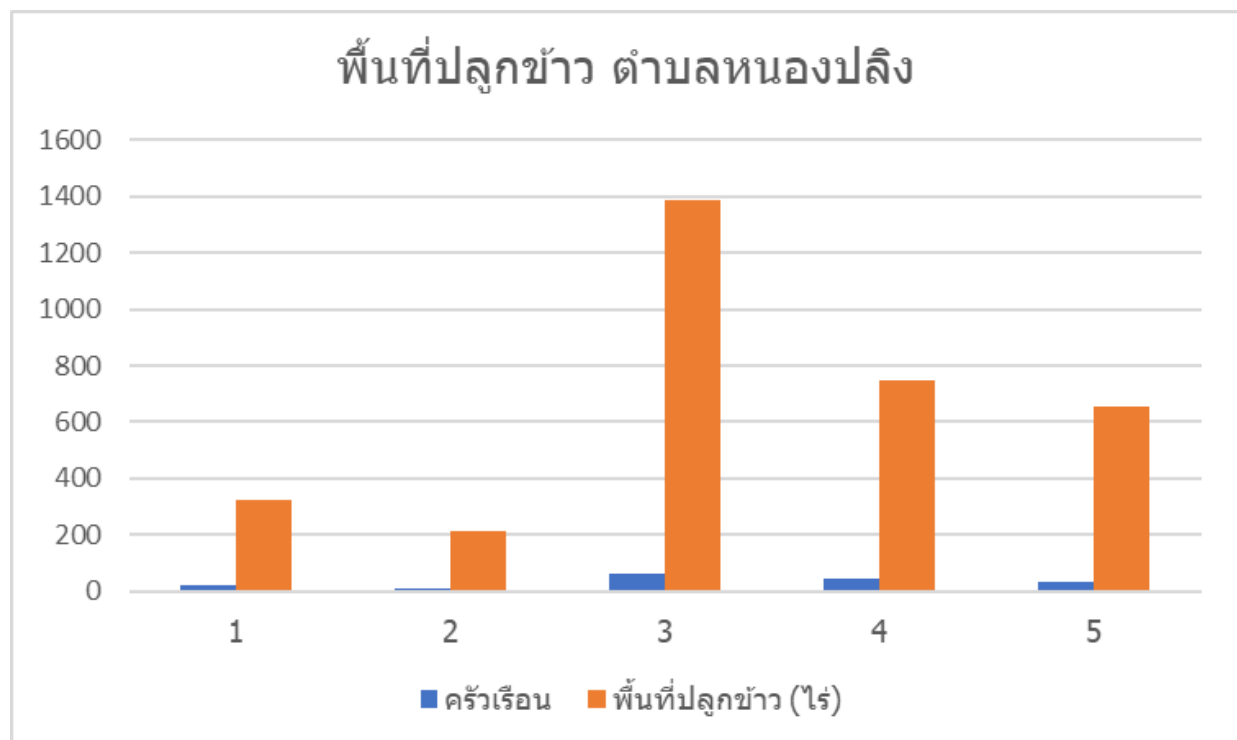
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าวในปี ๒๕๖๕ จำนวน ๓,๓๓๑.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๓ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๑,๓๘๘.๕๐ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๔ จำนวน ๗๔๗ ไร่ และพื้นที่หมู่ ๕ จำนวน ๖๕๗.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกข้าว (ไร่)
๑	๒๑	๓๒๕.๗๕
๒	๑๑	๒๑๒.๕๐
๓	๖๓	๑,๓๘๘.๕๐
๔	๔๔	๗๔๗.๐๐
๕	๓๑	๖๕๗.๕๐
รวม	๑๖๘	๓,๓๓๑.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕)

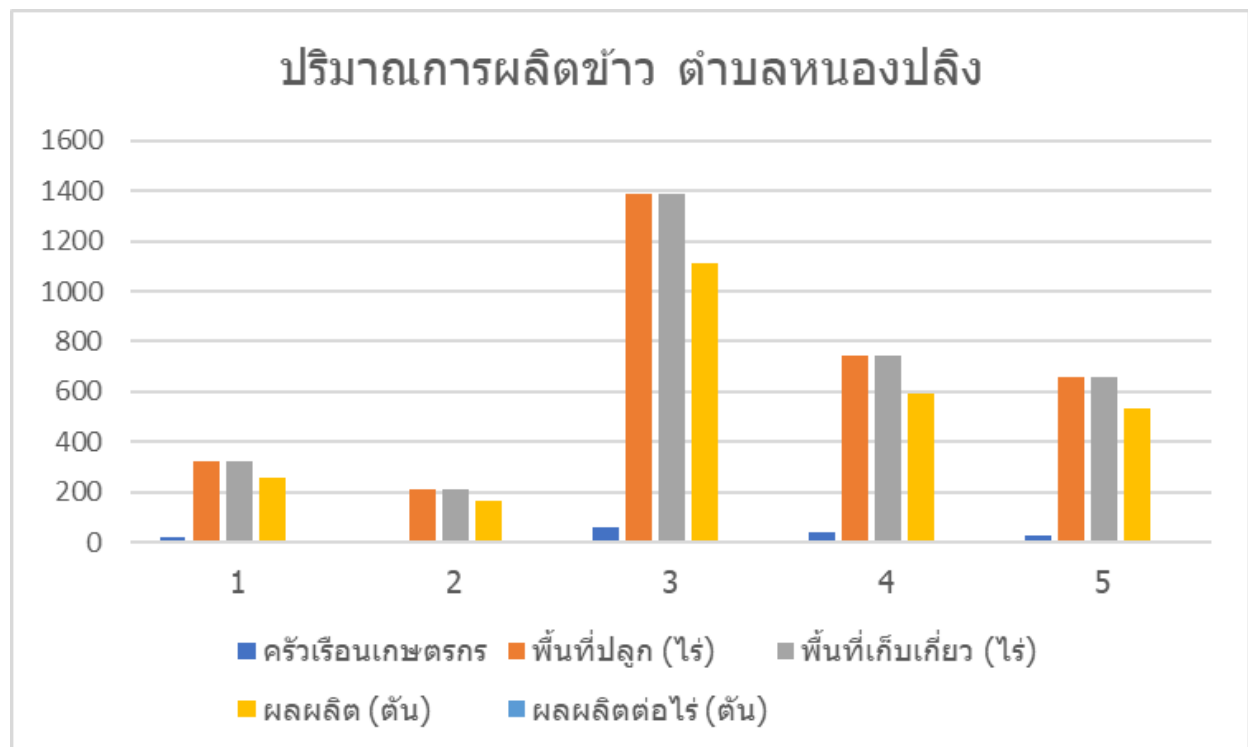
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๕,๓๕๔ ไร่ ๒๕๕ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิตอยู่ที่ ๔,๒๗๐.๘๐ ตัน

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒๑	๓๒๕.๗๕	๓๒๕.๗๕	๒๕๗.๓๔	๐.๗๙
๒	๑๑	๒๑๒.๕๐	๒๑๒.๕๐	๑๖๕.๗๕	๐.๗๘
๓	๖๓	๑,๓๘๘.๕๐	๑,๓๘๘.๕๐	๑,๑๑๐.๘๐	๐.๘๐
๔	๔๔	๗๔๗.๐๐	๗๔๗.๐๐	๕๙๐.๑๓	๐.๗๙
๕	๓๑	๖๕๗.๕๐	๖๕๗.๕๐	๕๓๒.๕๘	๐.๘๑
รวม	๑๖๘	๓,๓๓๑.๒๕	๓,๓๓๑.๒๕	๒,๖๕๖.๖	
เฉลี่ย					๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี พันธุ์ข้าวที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง เช่น กข๓๑ กข๔๑ กข๕๗ กข๖๑ และกข๘๕ เป็นต้น

(๒) การเตรียมดิน พื้นที่นาส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่านน้ำตม เกษตรกรมีการเตรียมดิน โดย การไถ ทำเทือกและซักร่อง

(๓) การปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการทำนาหว่านน้ำตม โดยใช้เครื่องหว่านสะพายหลัง

(๔) ระบบการให้น้ำ เกษตรกรใช้เครื่องสูบน้ำจากคลองชลประทานเข้าสู่แปลงนา

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชร่องนอกควบคู่ไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังออก

(๖) การใส่ปุ๋ย เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ยโดยใช้แรงงานคนในการใส่ปุ๋ยเคมี และใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อข้าวอายุ ๒๐ - ๒๕ วัน โดยใช้สูตร ๑๖ - ๒๐ - ๐ ในอัตรา ๑๕ กก./ไร่ ผสมกับสูตร ๔๖ - ๐ - ๐ ในอัตรา ๑๐ กก./ไร่ ครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวอายุ ๕๐ - ๖๐ วัน โดยใช้สูตร ๑๖ - ๑๖ - ๘ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวนวดข้าว และรถขนส่งไปยังโรงสี หรือลานรับซื้อข้าว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวทันที

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าวตามอาการของโรคและแมลง โดยใช้ทั้งสารเคมีและสารชีวภัณฑ์ร่วมกันในการป้องกันกำจัด

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีการปลูกข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชนิดสินค้า (ข้าว)		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
ฤดูนาปี	การปลูก				←—————→									
	เก็บเกี่ยว	→—————							←—————					
ฤดูนาปรัง	การปลูก			→—————										
	เก็บเกี่ยว			←—————						→—————				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน ๑๐๐ ไร่ มีต้นทุนการผลิตข้าว ๕,๑๓๕ บาท

ตารางที่ ๒๔ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	ราคาเฉลี่ย (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน (ไถ/ตีดิน ๓๐๐ บาท, ย่ำ+ลုပ်เทือก+ซักร่อง ๒๒๐ บาท)	๕๒๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว อัตรา ๒๕ กก./ไร่	๔๕๐
๓	ค่าจ้างปลูก (หวาน)	๖๐
๔	ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช (คุม ๑๔๐ บาท ฆ่าหญ้า ๑๕๐ บาท)	๒๙๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารเคมีกำจัดวัชพืช ๒ ครั้ง	๑๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่	๕๑๐
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ สูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๕ กก./ไร่	๔๕๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ สูตร อัตรา กก./ไร่	
๙	ค่าปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยหมัก/ ปุ๋ยคอก) อัตรา กก./ไร่	
๑๐	ค่าจ้างใส่ปุ๋ย ๒ ครั้ง (รวมปุ๋ยเคมีและอินทรีย์)	๑๒๐
๑๑	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอริโมน น้ำหมัก ฯลฯ	๑๒๐
๑๒	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ ๑ ครั้ง	๖๐
๑๓	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	๕๑๐
๑๔	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๓ ครั้ง	๑๘๐
๑๕	ค่าสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	
๑๖	ค่าจ้างฉีดสารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ครั้ง	
๑๗	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ต่อรอบการผลิต) ๕ ลิตร	๑๔๕
๑๘	ค่าไฟฟ้า (ต่อรอบการผลิต)	
๑๙	ค่าทำความสะอาดแปลง เช่น ตัดหญ้า ฯลฯ	
๒๐	ค่าซ่อมข้าว	
๒๑	ค่ากำจัดพันธุ์ปน (ข้าวดีด/วัชพืช)	
๒๒	ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐
๒๓	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๐๐
๒๔	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๑,๐๐๐
๒๕	อื่นๆ ระบุ	
รวมต้นทุนการผลิต		๕,๑๓๕.๐๐
ผลผลิต (กก./ไร่)		๘๒๐
ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)		๗.๕๐
รายได้		๖,๑๕๐.๐๐
กำไรสุทธิ		๑,๐๑๕.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/ วิธีการตลาด

สถานการณ์การตลาดข้าว ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เกษตรกรปลูกข้าวโดยใช้พันธุ์ข้าวตามความต้องการของตลาด ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่ให้ผลผลิตสูง คุณภาพดี และส่วนใหญ่ เกษตรกรที่เหลือจะส่งไปขายยังโรงสีหรือทำข้าวทันที มีเพียงบางส่วนที่เก็บไว้ทำพันธุ์ และแปรรูปเป็นข้าวสาร

(๑) วิธีการตลาด

ตำบลหนองปลิง ไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าวในพื้นที่ ตาในพื้นที่อำเภอนครหลวงมีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ได้แก่ โรงสีไพนครหลวง และลานรับซื้อผลผลิตข้าวอีก ๒ แห่ง เกษตรกรส่วนใหญ่ขายข้าวเปลือกสดเข้าสู่โรงสี ลานรับซื้อ ภายในอำเภอโดยตรง และมีบางส่วนขายให้กับโรงสีหรือทำข้าวในบริเวณพื้นที่ข้างเคียงหรือจังหวัดข้างเคียงบ้าง

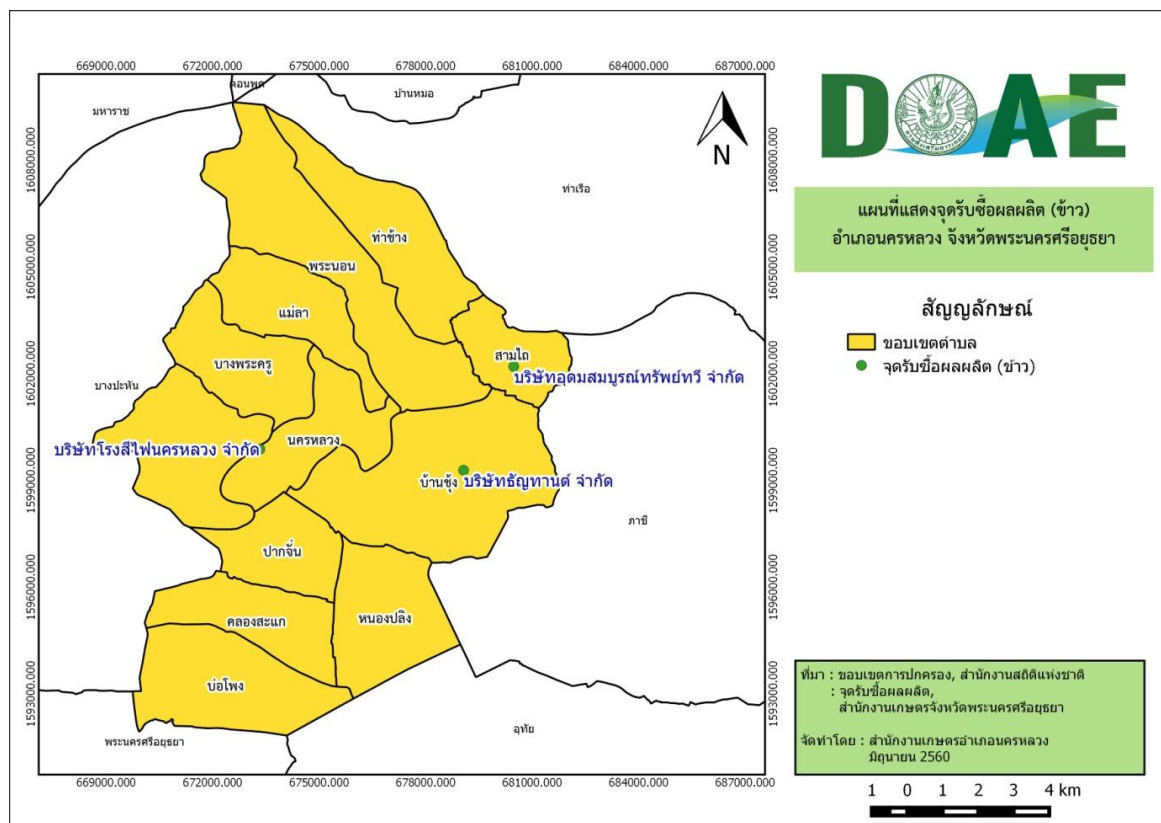
(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว ดังนี้

ตารางที่ ๒๕ แสดงจุดรับซื้อข้าว อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อำเภอ	ประเภทจุดรับซื้อ		กำลังการผลิต ตัน/วัน
	โรงสี (จำนวน)	ทำข้าว (จำนวน)	
นครหลวง	๑	๒	๕๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, ๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๒๓ ราย

องค์ความรู้ที่ทักษะความชำนาญ เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

- ใช้เมล็ดพันธุ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่และการผลิต
- ระบบการดูแลการผลิตที่ดีและเหมาะสม

ตารางที่ ๒๖ แสดง Smart Farmer ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นางสาว วิเชียร ดอกม่วง	๑๑๐ หมู่ที่ ๓	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๐	ข้าว
๒	นาย อนันต์ สมนุช	๑๖๒/๑ หมู่ที่ ๓	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๐	ข้าว
๓	นาย สุรศักดิ์ เป้าเปี่ยมทรัพย์	๑๐๐/๓ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๓	ข้าว
๔	นาง พยงค์ ปัญญาพิช	๗๐ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๓	ข้าว
๕	นาย อุดร พิณเสนาะ	๑/๓ หมู่ที่ ๑	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๖	นาย ชัยรัตน์ พิณเสนาะ	๑/๔ หมู่ที่ ๑	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๗	นาย ดำรงค์ ชิงชัย	๑๐๔ หมู่ที่ ๑	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๘	นาง บานเย็น พึ่งกุศล	๓๖/๑ หมู่ที่ ๓	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๙	นาย สำเนา เต็มถุง	๓๘ หมู่ที่ ๓	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๐	นางสาว นงลักษณ์ เพ็ชรกระจ่าง	๙๒/๔ หมู่ที่ ๓	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๑	นางสาว จำเนียร รักษาจิตร	๒๖/๑ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๒	นาง สาคร ผงศิริ	๓๔ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๓	นาง สียงเวียน ลพพิงชู	๔๘/๒ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๔	นางสาว บุญเดือน โพธิ์สุวรรณ	๕๐/๓ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๕	นาย สมยศ โพธิ์สุวรรณ	๕๐/๗ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๖	นาง ณัชชา ข้าเขียว	๖๘/๑ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๗	นางสาว ยุพิน ศรีริ	๑๐๐ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๘	นาง อ่างกร เต็มถุง	๑๐๐/๑ หมู่ที่ ๔	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๑๙	นาย วิชา พุ่มพืงศรี	๑๘/๑ หมู่ที่ ๕	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๐	นางสาว ภักจิรา ปรางทอง	๖๒ หมู่ที่ ๕	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๑	นาง วิไลพร มณีแสง	๖๒/๒ หมู่ที่ ๕	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๒	นาง สุชิน สุขอร่าม	๑๐๒ หมู่ที่ ๕	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว
๒๓	นาย พล เต็มถุง	๑๐๘ หมู่ที่ ๕	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๔	ข้าว

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองปลิง, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว่า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลหนองปลิง มีพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกกล้วยน้ำว่า ทั้งที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง และที่ลุ่มซึ่งควรยกแปลงหรือขุดร่องน้ำเพื่อระบายน้ำ ลักษณะดินเป็นดินร่วน ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ซึ่งในพื้นที่เกษตรกรรมมีการปลูกกล้วยน้ำว่า

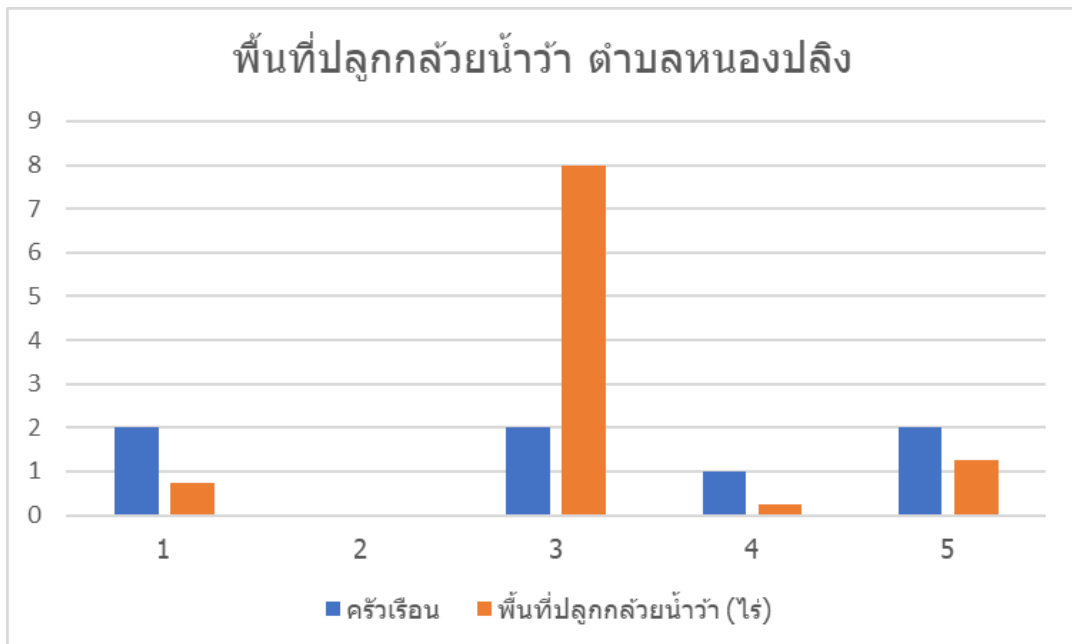
(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า จำนวน ๑๐.๒๕ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๓ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๘ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๕ จำนวน ๑.๒๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า (ไร่)
๑	๒	๐.๗๕
๒	๐	๐.๐๐
๓	๒	๘.๐๐
๔	๑	๐.๒๕
๕	๒	๑.๒๕
รวม	๗	๑๐.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว่า ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

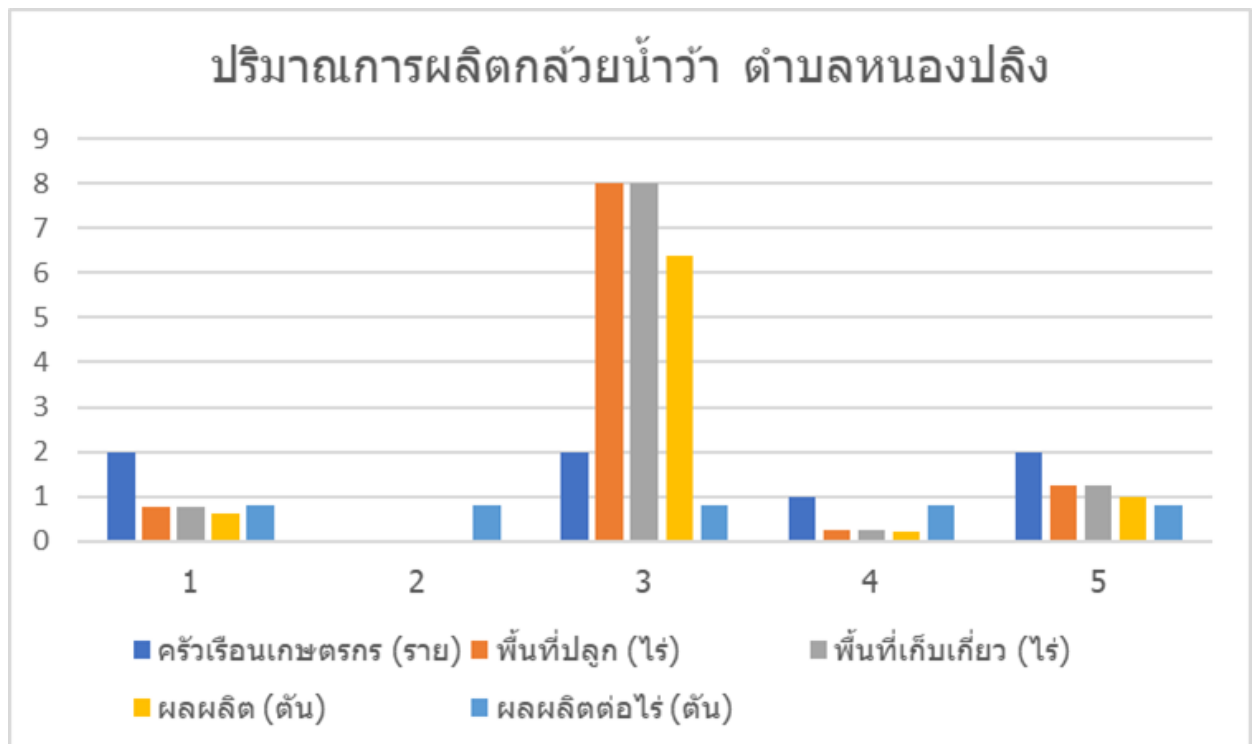
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑๐.๒๕ ไร่ ๗ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิต จำนวน ๘.๒ ตัน

ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒	๐.๗๕	๐.๗๕	๐.๖	๐.๘๐
๒	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐.๘๐
๓	๒	๘.๐๐	๘.๐๐	๖.๔	๐.๘๐
๔	๑	๐.๒๕	๐.๒๕	๐.๒	๐.๘๐
๕	๒	๑.๒๕	๑.๒๕	๑.๐	๐.๘๐
รวม	๗	๑๐.๒๕	๑๐.๒๕	๘.๒	
	เฉลี่ย				๐.๘๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๒ แสดงการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- ใช้หน่อกล้วยน้ำว้าพันธุ์ดี ด้านทานโรคและแมลงศัตรูพืช มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ

(๒) การเตรียมดิน

- ไถเพื่อพลิกกลับดิน และตากดิน ๗ - ๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อรา

- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.

- ใช้ปุ๋ยคอกจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นปุ๋ยรองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ใช้ระยะปลูก ๓ x ๓ เมตร หรือ ๔ x ๔ เมตร

- แخذหน่อด้วยไตรโคเดอร์มา หรือสารป้องกันกำจัดเชื้อรา

- วางหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้กกลางหลุมปลูก กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น

- รดน้ำให้ชุ่ม และคลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง เพื่อเก็บความชุ่มชื้น และลดการระเหยของน้ำ

(๔) ระบบการให้น้ำ

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยระบบน้ำหยดตลอดฤดูปลูก ๕- ๗ วัน/ครั้ง หรือสูบน้ำรดให้ชุ่มสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า หลังจากปลูกประมาณ ๓-๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนตัดแต่ง และหลังปลูกแล้วประมาณ ๗-๘ เดือน มีการไถหน่อทดแทน ๑-๒ หน่อ

- การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า จะทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยวโดยเลือกใบแก่และใบที่เป็นโรคออกเพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ย โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕ กิโลกรัม/ต้น

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๒ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑.๕

กิโลกรัม/ต้น

ครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ยคอกหลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน อัตรา ๕ กิโลกรัม/ต้น

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๒ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑.๕

กิโลกรัม/ต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

- การเก็บเกี่ยวเริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐ -๑๒๐ วัน

- ดูลักษณะความอ่อนแก่จากลักษณะผล ขนาดลูกกล้วย และเหลี่ยมของผลกล้วย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- นำเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปลอຍให้ยางไหลจนแห้ง

- ทำความสะอาดผลและบริเวณปลายผลที่มีกสิบแห้งติดอยู่ออกให้หมด

- ตัดกล้วยออกเป็นหวี ๆ ระวังอย่าให้รอยตัดซ้ำ

- ปมกล้วยให้สุก โดยคลุมด้วยผ้าวางพักไว้ ๔-๕ วัน
 - บรรจุลงเชิง โดยมีใบตองรอง เพื่อป้องกันบอบช้ำ
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูกล้วยน้ำว้า เมื่อมีอายุ ๒ ปี ส่วนใหญ่จะเกิดโรคตายพลาญ มีวิธีการป้องกันกำจัดโรคและ

แมลง ดังนี้

- ทำความสะอาดแปลงปลูก
- ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา และบิวเวอร์เรีย ในการป้องกันโรค
- ให้ตัดต้นที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดใน

แปลงปลูก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ตารางที่ ๒๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←-----				↔					▽	↔	→

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←----- ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง เป็นพื้นที่ในเขตชลประทาน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ มีต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ๕,๒๖๕ บาท

ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เตรียมแปลง	๕๐๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๒,๐๐๐	ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร (๑๐๐ ต้น / ไร่)
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยากุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๒๔๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐..... กก./ไร่ (...๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยคอก๕๐..... กก./ไร่ (...๑...ครั้ง)	๑๒๕	
ให้น้ำ๔..... ครั้ง/เดือน	๗๐๐	ค่าน้ำโดยเฉลี่ยครั้งละ ๕ ลิตร
เก็บเกี่ยวกล็กรั่มละ	-	บาท
รวม	๕,๒๖๕	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด /แหล่งรับซื้อผลผลิต

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในร้านค้าชุมชน ส่งจำหน่ายตลาดภาษี ส่งตลาดแกรนด์-อยุธยา ส่งแม่ค้าทำขนมเช่นขนมไทย ก๋วยทอด และบางส่วนเกษตรกรจะนำผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน โดยการนำมาแปรรูปเป็นก๋วยตาก

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน ๓ ราย

ตารางที่ ๓๑ แสดง Smart Farmer ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายสมยศ โพธิ์สุวรรณ	50/3 หมู่ที่ 4	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๑	สวนผสม
๒	นายชลิต ชิงชัย	104/5 หมู่ที่ 1	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๑	สวนผสม
๓	นายสมบุรณ์ แสงโชติ	8/4 หมู่ที่ 5	หนองปลิง	นครหลวง	๒๕๖๑	สวนผสม

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

มะม่วง เป็นไม้ผลเมืองร้อน สามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย ทั้งนี้เพราะมะม่วงเป็นไม้ผลที่ ขึ้นได้ง่าย เจริญเติบโตเร็ว สามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิดตั้งแต่ดินเหนียวจนถึงดินร่วนปนกรวด แต่ดินที่ เหมาะสมที่สุดควรเป็นดินร่วนปนทรายหรือเป็นดินที่มีอินทรีย์วัตถุอยู่มาก ไม่เหนียวจนเกินไป ระบายน้ำได้ดี และมีความเป็นกรด - เป็นด่างของดิน (pH) ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕ ซึ่งในพื้นที่ตำบลหนองปลิงเกษตรกรมีการปลูกมะม่วง โดยส่วนใหญ่เป็นการปลูกแบบสวนผสมกับพืชชนิดอื่น

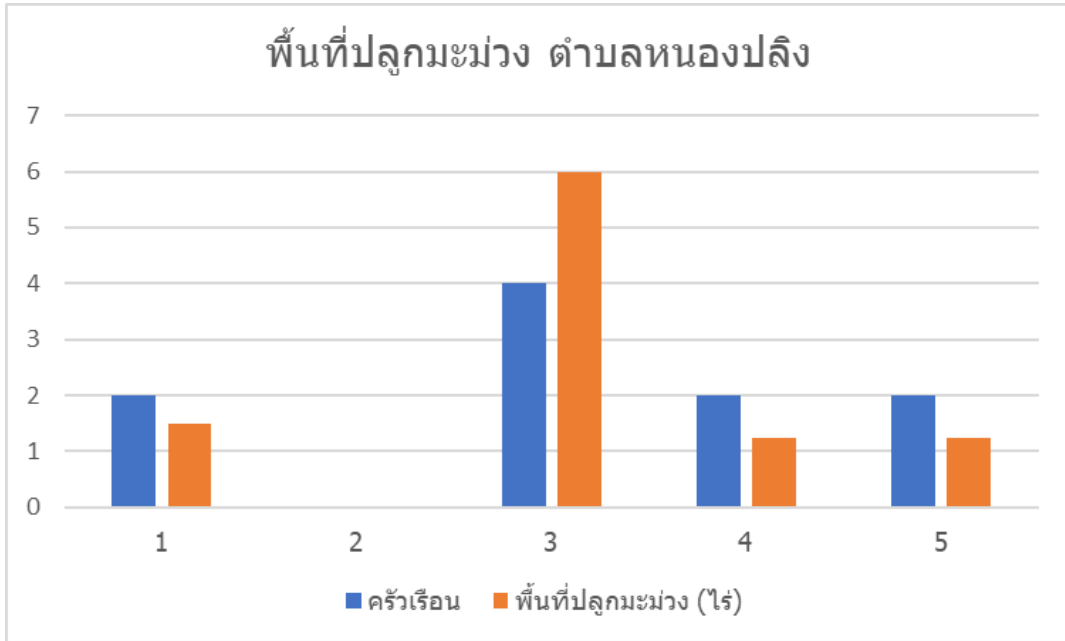
(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่ โดยพื้นที่หมู่ ๓ ปลูกมากที่สุด จำนวน ๖.๐๐ ไร่ รองลงมาคือพื้นที่หมู่ ๑ จำนวน ๑.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๒ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูกมะม่วง (ไร่)
๑	๒	๑.๕๐
๒	๐	๐.๐๐
๓	๔	๖.๐๐
๔	๒	๑.๒๕
๕	๒	๑.๒๕
รวม	๑๐	๑๐.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๓ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

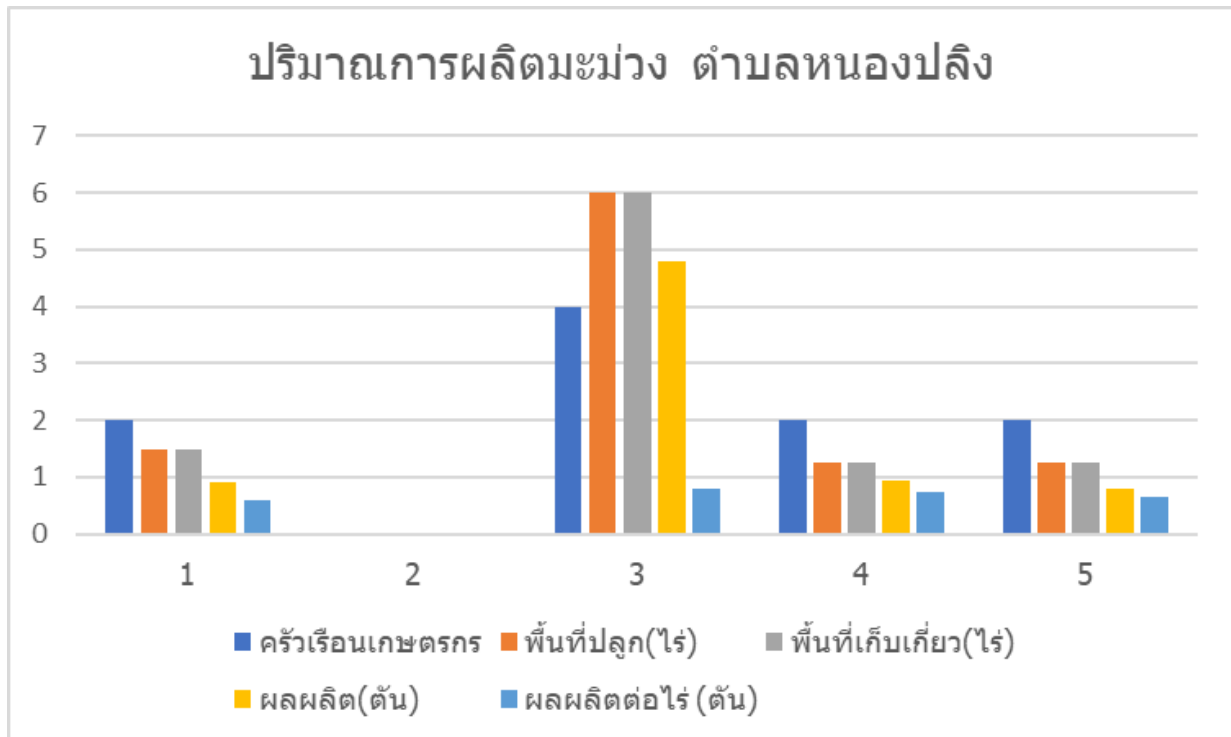
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีพื้นที่การปลูกมะม่วง จำนวน ๑๐.๐๐ ไร่ ๑๐ ครัวเรือน โดยมีปริมาณการผลิต จำนวน ๗.๓ ตันต่อปี

ตารางที่ ๓๓ แสดงปริมาณการผลิตมะม่วง ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นที่การเกษตร (หมู่)	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๒	๑.๕๐	๑.๕๐	๐.๙๐	๐.๖๐
๒	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐
๓	๔	๖.๐๐	๖.๐๐	๔.๘๐	๐.๘๐
๔	๒	๑.๒๕	๑.๒๕	๐.๙๔	๐.๗๕
๕	๒	๑.๒๕	๑.๒๕	๐.๘๑	๐.๖๕
รวม	๑๐	๑๐.๐๐	๑๐.๐๐	๗.๔๕	
	เฉลี่ย				๐.๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๔ แสดงปริมาณการผลิตมะม่วง ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์มะม่วง ควรเลือกพันธุ์ตามความเหมาะสมและตามจุดประสงค์ของผู้ปลูก โดยคัดเลือก พันธุ์แท้ พันธุ์การค้า ที่ตลาดต้องการทั้งภายในและภายนอกประเทศ เช่น พันธุ์น้ำดอกไม้เบอร์ ๔ น้ำดอกไม้สีทอง อกร่อง เขียวเสวย โชคอนันต์ เป็นต้น โดยใช้ต้นกิ่งพันธุ์สมบูรณ์ ความสูง ๕๐-๗๐ เซนติเมตร

(๒) การเตรียมดิน

- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.
- ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก จำนวน ๑ กิโลกรัม รองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ระยะปลูกของมะม่วง ขึ้นอยู่กับขนาดสภาพพุ่มของมะม่วงแต่ละพันธุ์ และตามต้องการของผู้ปลูก โดยทั่วไปจะใช้ระยะตั้งแต่ ๖x๖ เมตร ๘x๘ เมตร
- นำต้นพันธุ์มะม่วงมาปลูกตรงกลางหลุมแล้วปักไม้ยึดต้น ผูกเชือกเพื่อป้องกันลมโยก แล้วคลุมโคนด้วยฟางข้าวหรือหญ้าแห้ง แล้วรดน้ำให้ชุ่มต่อเนื่อง
- การปลูก ควรปลูกมะม่วงช่วงต้นฤดูฝน ถ้ามีระบบชลประทานปลูกได้ทั้งปี

(๔) ระบบการให้น้ำ

- หลังปลูก ถ้าฝนไม่ตกควรรดน้ำทุกวัน ช่วง ๗ วันแรก และ ๓-๔ วัน/ครั้ง หรือ ๑๐ วัน/ครั้ง จนต้นมะม่วงเจริญเติบโตได้ตามอายุจนถึงออกดอกติดผลต่อไป ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

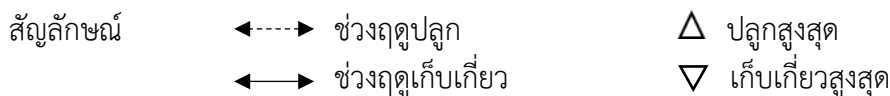
- (๕) การดูแลรักษา
 - ตัดแต่งกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ กิ่งเป็นโรคออก เพื่อสร้างกิ่งใหม่ที่สมบูรณ์ต่อไป กำจัดวัชพืชและทำความสะอาดโคนมะม่วง ป้องกันกำจัดและควบคุมโรคและแมลง
- (๖) การใส่ปุ๋ย
 - ใส่ปุ๋ยคอก ๑๐-๑๕ กก./ต้นและปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๐.๕-๒ กก./ต้น/ปี โดยแบ่งใส่เป็น ๒ ครั้ง (ต้นฝน – ปลายฝน)
- (๗) การเก็บเกี่ยว
 - เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตตามความต้องการ
- (๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว
 - เกษตรกรส่วนใหญ่ขายผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยวทันที หรือบรรจุลงภาชนะเพื่อการจำหน่าย หากผลผลิตมีมากเกินไปความต้องการหรือจำหน่ายไม่หมด เกษตรกรจะนำมาทำการแปรรูปเป็นมะม่วงกวน เพื่อการบริโภคในครัวเรือนหรือไว้จำหน่ายต่อไป
- (๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู
 - ดูแลป้องกันกำจัดโรคและแมลง เช่น แมลงค่อมทอง โรคแอนแทรกคโนส แมลงวันผลไม้ เกษตรกรอาจมีการห่อผลมะม่วงบ้างเพื่อป้องกันแมลงรบกวน

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง มีการปลูกมะม่วง ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง					▽							

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอ นครหลวง, พ.ศ. ๒๕๖๕

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองปลิง อำเภอ นครหลวง มีต้นทุนการผลิตมะม่วง ๓,๑๙๐ - ๔,๔๔๐ บาทต่อไร่

ตารางที่ ๓๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลหนองปลิง อำเภอ นครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
เตรียมแปลง	๕๐๐	
ต้นพันธุ์มะม่วง	๑,๒๕๐ -๒,๕๐๐	กิ่งพันธุ์ ๕๐-๑๐๐ บ./กิ่ง
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๒๔๐	

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ปุ๋ยเคมี ๑๕-๑๕-๑๕ ๒ กก./ต้น/ปี	๙๐๐	
ปุ๋ยคอก ๑๐ กก./ต้น/ปี	๓๐๐	
เก็บเกี่ยว	-	
รวม	๓,๑๙๐ - ๔,๔๔๐	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง, พ.ศ.๒๕๖๕

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในชุมชน ร้านค้าในตลาดชุมชน ส่งจำหน่ายตลาดไม่หนอง ผลผลิตบางส่วนเกษตรกรจะนำผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน และนำมาแปรรูป เป็นมะม่วงกวน เพื่อบริโภคและจำหน่าย

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่มีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ด้านมะม่วง

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหา แนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๖ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร				
๑. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	- แหล่งน้ำและระบบชลประทานยังไม่ทั่วถึง ไม่เพียงพอในบางพื้นที่	- พัฒนา/ปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อรองรับปริมาณน้ำในฤดูฝน - ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร	ทุกหมู่บ้าน	
๒. การขาดแคลนน้ำทางการเกษตร	- ไม่มีแหล่งน้ำสำรองขนาดใหญ่เพื่อการเกษตร ใช้น้ำจากระบบชลประทานเป็นหลัก	- ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ ใช้น้ำน้อย	ทุกหมู่บ้าน	
๓. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	- ดินมีการใช้ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่องขาดการปรับปรุงบำรุงดิน	- ให้ความรู้เกี่ยวกับดินและการปรับปรุงบำรุงดิน	ทุกหมู่บ้าน	
๔. ภัยพิบัติด้านการเกษตร	- พื้นที่ลุ่มต่ำประสบปัญหาภัยแล้ง ผลผลิตเสียหาย	- ลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรัง และชะลอการปลูกข้าวนาปีไปปลูกในช่วงที่มีฝนตกชุก	ทุกหมู่บ้าน	
๕. พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เช่า	- ไม่สามารถปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมในการทำการเกษตรได้ - ค่าเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรสูงในบางพื้นที่		ทุกหมู่บ้าน	

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด				
๑. โรคและแมลงศัตรูพืช	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืชเป็นบางครั้ง - เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคและแมลงศัตรูพืช 	<ul style="list-style-type: none"> - การเฝ้าระวังและการจัดทำแปลงพยากรณ์เพื่อเตือนการระบาด - ให้ความรู้เกี่ยวกับ โรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัด - ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ 	ทุกหมู่บ้าน	
๒. ผลผลิตต่อไร่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	<ul style="list-style-type: none"> - ผลผลิตต่อไร่ต่ำในบางพื้นที่เนื่องจากการบริหารจัดการพื้นที่ไม่เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงการบริหารจัดการในกระบวนการผลิต 	ทุกหมู่บ้าน	
๓. คุณภาพของผลผลิต	<ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารเพื่อพัฒนาคุณภาพ เช่น GAP, เกษตรอินทรีย์ เป็นต้น 	ทุกหมู่บ้าน	
๔. ต้นทุนการผลิตสูง	<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากมีการใช้ปัจจัยการผลิตในปริมาณที่สูงเกินความจำเป็น 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความรู้การลดต้นทุนการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ สารเคมี เป็นต้น 	ทุกหมู่บ้าน	
๕. ราคาผลผลิตตกต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตทางการเกษตรมีความไม่แน่นอน 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต, การเกษตรแบบแปลงใหญ่, เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยงด้านราคา 	ทุกหมู่บ้าน	

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
<p>ด้านเกษตรกรและองค์กร</p> <p>เกษตรกร</p> <p>๑. การรวมกลุ่มมีน้อยและไม่เข้มแข็ง</p> <p>๒. การบริหารจัดการสินค้า</p>	<p>- การรวมกลุ่มมีน้อย กลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง ขาดการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี</p> <p>- ขาดแนวคิดเชิงธุรกิจ เกษตรกรยังทำการผลิตแบบดั้งเดิม</p>	<p>- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม สร้างการรับรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานแบบกลุ่ม</p> <p>- ส่งเสริมนวัตกรรมจากภูมิปัญญาชาวบ้าน</p> <p>- เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเชิงธุรกิจ</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
<p>ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>๑. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>๒. บรรจุภัณฑ์</p>	<p>- การแปรรูปผลผลิตยังมีน้อย เกษตรกรยังไม่ให้ความสำคัญในก้านการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>- ยังไม่มีความโดดเด่น ไม่แสดงความเป็นเอกลักษณ์</p>	<p>- ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร</p> <p>- ให้ความรู้ในด้านการแปรรูปและส่งเสริมนวัตกรรมด้านการเกษตร</p> <p>- ส่งเสริมการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์และแสดงอัตลักษณ์</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ ๓๗ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. พื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน ๒. มีศูนย์เรียนรู้ ปรชาชนู์ชาวบ้าน ด้านการเกษตร ๓. เส้นทางคมนาคมมีความสะดวก ๔. มีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน	จุดอ่อน (W) ๑. เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ดินในการประกอบอาชีพการเกษตร ๒. ขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม ๓. ขาดความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดิน ๔. ขาดการรวมกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ๕. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก
โอกาส (O) ๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนภาคการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ๒. รัฐบาลสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินงานด้านการเกษตร ๓. ความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ ๔. การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางตลาดออนไลน์	SO กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส (รุก เพิ่มขยาย) ๑. การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร (S๑+S๒+S๕+O๑+O๒+O๓) ๒. การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร (S๒+S๕+O๑+O๒+O๓+O๔)	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส (ปรับปรุงตนเอง) ๑. การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม (W๑+W๒+W๓+O๑+O๒+O๓) ๒. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (W๒+W๓+W๔+O๒+O๓+O๔)
ภัยคุกคาม (T) ๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ/ไม่แน่นอน ๓. การระบาดของโรค/แมลงศัตรูพืช ๔. ภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง ๕. สภาพภูมิอากาศมีความแปรปรวน กระทบต่อผลผลิต	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (รักษาสถานภาพ) ๑. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน (S๒+S๕+T๑+T๒+T๓+T๔) ๒. การจัดการปัจจัยการผลิต (S๑+S๒+S๕+T๑+T๓+T๔+T๕)	WT กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม (เล็ก หลีกเลี่ยง หนี) ๑. การบริหารจัดการศัตรูพืช (W๒+W๓+W๕+T๓+T๕) ๒. การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (W๑+W๔+T๒+T๔) ๓. การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น (W๒+W๓+W๔+W๕+T๑+T๒+T๓+T๕)

๒.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

เพื่อสร้างการรับรู้ และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ได้รับความรู้ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ ปราชญ์ชาวบ้านเป็นต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกร การบูรณาการกับหน่วยงานภาคี ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเสริมสร้างโอกาสในการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัย ได้มาตรฐาน

๑.๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

เพื่อสร้างการรับรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าใจในระบบและรูปแบบตลาดสินค้าออนไลน์ สามารถดำเนินการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการขยายโอกาสในการจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

เพื่อปรับปรุง พัฒนาระบบการผลิต ให้เหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เช่น การปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นต้น การปลูกพืชใช้น้ำน้อยเพื่อทดแทนการทำนาในสภาวะประสบปัญหาหน้าขาดแคลน เกษตรกรสามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การนำแผนที่เพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) มาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการพื้นที่การเกษตร เพื่อการจัดการดินและน้ำ ผลผลิต อุปสงค์ อุปทาน รวมทั้งปัจจัยการผลิตให้สอดคล้องกัน สถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

เพื่อพัฒนาการผลิตทางการเกษตร โดยการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เช่น การลดต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตร การใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่า

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่เกษตรกร สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ด้านการเกษตร

๓.๒ การจัดการปัจจัยการผลิต

เพื่อให้เกษตรกรมีความสามารถในการจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและมีต้นทุนการผลิตทางการเกษตรที่ลดลง

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ การบริหารจัดการศัตรูพืช

เสริมสร้างความรู้ด้านโรคและแมลงศัตรูพืช การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management – IPM) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช การเฝ้าระวังและ การจัดทำแปลงพยายกรณ์เตือนการระบาดของศัตรูพืช เพื่อให้เกษตรกรสามารถป้องกันกำจัดได้อย่างทันท่วงที เป็นการลดความเสียหายทางผลผลิตที่เกิดจากการเข้าทำลายของโรคและแมลงศัตรูพืช

๔.๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

เพื่อบริหารจัดการทรัพยากร เช่น พื้นที่ แหล่งน้ำ ให้เหมาะสมต่อการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงในด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำได้อย่างเหมาะสม มีความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของสินค้าเกษตร เพื่อปรับปรุงทรัพยากรทางการเกษตรให้เพียงพอ เหมาะสมต่อการผลิต

๔.๓ การใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการประกอบกิจกรรมการเกษตร เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการเกษตรมาใช้ เพื่อเป็นการลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอก ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดความเสี่ยงในด้านราคาปัจจัยการผลิต

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

๑. พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เกษตรกรมีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร สามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม
๒. เกษตรกรมีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
๓. เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้
๔. เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็ง พร้อมพัฒนาสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer, Young Smart Farmer)
๕. เกษตรกรมีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม การบริหารจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง
๖. เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรตามความเหมาะสมของพื้นที่ เกิดความสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทาน มีทางเลือกในการจัดจำหน่ายสินค้า มีตลาดรองรับผลผลิตสินค้าเกษตร

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๓ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ ๔ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่

กลยุทธ์ที่ ๕ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ ๖ การบริหารจัดการศัตรูพืช

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

กลยุทธ์ที่ ๗ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

- โครงการที่ ๑ โครงการปรับระบบการปลูกข้าวในพื้นที่ลุ่มต่ำ
- โครงการที่ ๒ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำทางการเกษตร

๒. พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑. Young Smart Farmer (YSF)

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. YSF มีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร สามารถจัดหาและใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม มีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้าเกษตรมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
๒. YSF มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายอื่นๆ ได้
๓. YSF มีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องเหมาะสม การบริหารจัดการศัตรูพืชอย่างถูกวิธี สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer

๒. วิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. วิสาหกิจชุมชนมีระบบการผลิตที่เหมาะสม สินค้ามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน
๒. วิสาหกิจชุมชนมีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า สามารถนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม
๓. วิสาหกิจชุมชนมีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อนำมาพัฒนากิจการได้

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร

- โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

กลยุทธ์ที่ ๒ การพัฒนาช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร

- โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

กลยุทธ์ที่ ๓ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน
- โครงการที่ ๒ โครงการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่แกนนำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

๓. พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑. ที่ดิน

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. ปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมในการปลูกพืชให้เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการระบบการผลิตที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมเกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

๒. แหล่งน้ำ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

๑. เพื่อให้พืชที่ปลูกได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสม โดยจะต้องใช้การชลประทานเข้าช่วย ตามความหมายแล้วการชลประทานเป็นการให้น้ำแก่พืชโดยการเพิ่มความชื้นให้แก่ดินเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช

๒. เพื่อให้เกษตรกรรู้จักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหาการขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการปัจจัยการผลิต

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

กลยุทธ์ที่ ๒ การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

โครงการที่ ๑ โครงการปรับปรุงแหล่งน้ำทางการเกษตร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการพัฒนาที่ ๑ ด้านพัฒนาการผลิตสินค้า

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ตัวชี้วัด KPI	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗				
				งาน	งปม.	งาน	งปม.			
๑. โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน	เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน	๓๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๓๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถผลิตสินค้าตามมาตรฐาน และลดต้นทุนการผลิต	เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP ต้นทุนการผลิตลดลงจากการผลิตตามระบบการผลิตข้าวปลอดภัย และใช้สารชีว-ภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๒. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม มีต้นทุนการผลิตลดลง	๒๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๒๐ ราย	๑๙,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๑๙,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม และมีแปลงสาธิตการใช้ปุ๋ยเคมีได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๓. โครงการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์	เพื่อส่งเสริมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย	๓๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๓๐ ราย	๑๙,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๑๙,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐	เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ และมีต้นทุนการผลิต	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร

เพื่อควบคุมศัตรูพืช	ลดการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช และลดต้นทุนการผลิต							สามารถลดต้นทุนการผลิต	ลดลงจากการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี	ประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๔. โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชและลดต้นทุนการผลิต	๓๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๓๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๒๐,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถลดต้นทุนการผลิต	เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน และมีต้นทุนการผลิตลดลง	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๕. โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่	เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิต เพื่อให้มีรายได้และมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๘ ราย	ตำบลหนองปลิง	-	-	๘ ราย	๘๓,๐๔๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถประกอบอาชีพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	มีรายได้และมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาที่ ๒ ด้านพัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์การ

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ตัวชี้วัด KPI	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗				
				งาน	งปม.	งาน	งปม.			
๑. โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน	เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย	๒๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๒๐ ราย	๑๖,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๑๖,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรปลอดภัย	เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และเป็นจุดเรียนรู้ได้	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๒. โครงการพัฒนาศักยภาพองค์การเกษตรกร	เพื่อพัฒนาศักยภาพองค์การเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้	๒๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๒๐ ราย	๒๑,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๑,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์การเกษตรกรของตนได้ให้เข้มแข็งและยั่งยืน	กลุ่ม/องค์การเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและนำความรู้มาพัฒนาของกลุ่ม/องค์การเกษตรกรของตนได้	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๓. โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์	เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในตลาดสินค้าออนไลน์และสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้า	๓๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๓๐ ราย	๙,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๙,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ได้รับความรู้ในตลาดสินค้าออนไลน์	เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในตลาดและช่องทางจำหน่ายสินค้าออนไลน์	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

๔.โครงการพัฒนา กระบวนการ เรียนรู้แก่แกนนำ และสมาชิก วิสาหกิจชุมชน	เพื่อส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ แก่แกนนำและ สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชนในการจัดทำ แผนพัฒนากิจการ วิสาหกิจชุมชน	๑๘ ราย	ตำบลหนอง ปลิง	๑๘ ราย	๗,๒๐๐ บาท	-	-	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ เกิด กระบวนการเรียนรู้ แก่แกนนำและ สมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน	แกนนำและสมาชิก วิสาหกิจชุมชนจัดทำ แผนพัฒนากิจการ วิสาหกิจชุมชนได้อย่าง เหมาะสม	- ศูนย์บริการและ ถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตร ประจำตำบล - องค์การบริหารส่วน ท้องถิ่น
---	---	-----------	------------------	-----------	--------------	---	---	---	--	--

แนวทางการพัฒนาที่ ๓ ด้านพัฒนาพื้นที่ทรัพยากรการเกษตร

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ตัวชี้วัด KPI	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗				
				งาน	งปม.	งาน	งปม.			
๑. โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน	- เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน - เพื่อลดต้นทุนการผลิต	๒๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๒๐ ราย	๓๒,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๓๒,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ได้รับความรู้และพื้นที่ได้มีการปรับปรุงบำรุงดิน	เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการจัดการดิน และพื้นที่การเกษตรของเกษตรกรได้รับการปรับปรุงบำรุงดินจำนวน ๑๐๐ ไร่	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น
๒. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี	๓๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๓๐ ราย	๑๔,๐๐๐ บาท	๓๐ ราย	๑๔,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ได้รับความรู้และเห็นความสำคัญ และลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการปรับปรุงบำรุงดิน และจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์จำนวน ๒ จุด	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาที่ ๔ ด้านการแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ตัวชี้วัด KPI	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗				
				งาน	งปม.	งาน	งปม.			
๑. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์การเกษตรกร	เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์การเกษตรกรให้มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด	๒๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๒๐ ราย	๒๔,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๔,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม/องค์การเกษตรกร	กลุ่ม/องค์การเกษตรกรมีความรู้เรื่องมาตรฐานและการพัฒนาผลิตภัณฑ์	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
๒. โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์	ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า	๒๐ ราย	ตำบลหนองปลิง	๒๐ ราย	๒๔,๐๐๐ บาท	๒๐ ราย	๒๔,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความเข้าใจ	เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปสินค้าเกษตรและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

แนวทางการพัฒนาที่ ๕ ด้านการพัฒนาศักยภาพ

โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ปริมาณงาน/งบประมาณ				ตัวชี้วัด KPI	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผู้รับผิดชอบ
				ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗				
				งาน	งปม.	งาน	งปม.			
๑. โครงการพัฒนาศักยภาพของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล	เพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้มีความพร้อมในการบริการ	๕๐ ราย	ตำบล หนองปลิง	๕๐ ราย	๑๕,๐๐๐ บาท	๕๐ ราย	๑๕,๐๐๐ บาท	เกษตรกรร้อยละ ๘๐ ได้เข้ารับบริการ	เกษตรกรได้รับบริการและถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต จากระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ โดยการให้ความรู้ในการปลูกข้าวที่ปลอดภัยตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice)

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไป

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตตามมาตรฐานเกษตรดีที่เหมาะสม GAP (ข้าว) แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ ถ่ายทอดความรู้เรื่องสารชีวภัณฑ์ (การผลิตและการใช้) จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๖,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการการผลิตข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP

๙.๒ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการผลิตตามระบบการผลิตข้าวปลอดภัย

๙.๓ เกษตรกรมีการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง

โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้น้ำที่ดินที่ไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนแนวทางในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และอินทรีย์วัตถุในดิน คือ การใช้พืชปุ๋ยสดในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นพืชตระกูลถั่ว โดยการปลูกและไถกลบก่อนการปลูกพืชหลัก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ทำให้การดูดซับอาหารของพืชหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะสมแก่การทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการจัดการดิน แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ สนับสนุนพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ จัดหาปัจจัยการผลิตสนับสนุนให้แก่เกษตรกร
- ๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๓๒,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๔,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๒๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการจัดการดิน
- ๙.๒ พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน ๑๐๐ ไร่

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ทำการเกษตรในปัจจุบันเป็นพื้นที่ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ขาดการพักพื้นที่และขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมโทรม โดยเฉพาะดินที่ใช้ในการปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นดินขาดอินทรีย์วัตถุต่ำกว่า ๑.๕% มีการใช้ที่ดินทำการเพาะปลูกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ได้เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินให้เหมาะสม เป็นการใช้น้ำที่มากเกินไปและไม่ถูกต้องตามหลักการอนุรักษ์ดินและน้ำ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความเหมาะสมในการปลูกพืชและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนแนวทางในการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์และอินทรีย์วัตถุในดิน คือ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ช่วยทำให้การดูดซับอาหารของพืชเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการปรับปรุงบำรุงดิน

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี

๒.๓ เพื่อปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดินให้เหมาะสมแก่การทำการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องดินและการจัดปรับปรุงบำรุงดิน แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ จัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒ จุด

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ จัดทำปัจจัยการผลิตสนับสนุนการจัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์

๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๑๔,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการจัดทำจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องดินและการปรับปรุงบำรุงดิน

๙.๒ มีจุดสาธิตปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๒ จุด

โครงการส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และจำเป็นต้องใช้ ควรส่งเสริมให้เกษตรกรได้ทราบและตระหนักถึงโทษและอันตรายของสารเคมีที่เป็นอันตราย รวมทั้งควรสร้างการรับรู้ในการใช้สารเคมีที่เป็นอันตรายอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่ใช้สารเคมี มีสุขอนามัยที่ดีขึ้น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ใช้ในการป้องกันสารเคมีอันตราย

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ จัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนให้แก่เกษตรกร

๗.๕ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรทำการผลิตและจำหน่ายผลผลิตให้แก่พ่อค้าโดยตรง จึงประสบปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถกำหนดราคาที่ต้องการได้เอง ในขณะที่ต้นทุนการผลิตค่อนข้างสูง ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการทำการเกษตรค่อนข้างต่ำ เกษตรกรมีแนวความคิดในการผลิตโดยต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย โดยมีได้คำนึงถึงการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตนั้นๆ

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรแปรรูปผลิตภัณฑ์ เป็นช่องทางการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้ และยังเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรอีกทางหนึ่งด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๒.๒ ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ข้าว) จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๓ ศึกษาดูงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ (ข้าว) จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการแปรรูปสินค้าเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้สินค้าเกษตรปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิต จากระบบการผลิตทางการเกษตรที่เน้นการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย ปรับเปลี่ยนเป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ ตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม (GAP)

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๒.๒ เพื่อส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ จุด

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๗.๔ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้

๗.๕ ติดตาม เยี่ยมเยียน แหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

- งบประมาณในการจัดการถ่ายทอดความรู้ ๔,๐๐๐ บาท

- งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จัดอบรม ๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสม

๙.๒ เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

โครงการผลิตขยายสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรมีความต้องผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีจำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีที่เป็นอันตราย ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการผลิตสินค้าเกษตร

๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไป

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๙,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๔,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์

๙.๒ เกษตรกรมีการใช้สารชีวภัณฑ์ในพื้นที่ของตนเอง

๙.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี

โครงการส่งเสริมการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

๑. หลักการและเหตุผล

ในสถานการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรมีความต้องการผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มาก จะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ในปริมาณที่มากเกินไปจนความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสม ตกค้างในผลผลิตและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค รวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในการจัดการศัตรูพืช โดยวิธีผสมผสาน (Integrated Pest Management - IPM) เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และเป็นการผลิตที่ปลอดภัยจากสารเคมีที่เป็นอันตราย ปลอดภัยทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๒.๒ เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการใช้สารเคมีมากเกินไปจนความจำเป็น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ผลิตสารชีวภัณฑ์ จำนวน ๑๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน
- ๙.๒ เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์
- ๙.๓ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลง

โครงการพัฒนาศักยภาพ Young Smart Farmer

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยภาคการเกษตรเป็นฐานผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้เป็นอาหารที่สำคัญและทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญหรือครัวของโลก โดยส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มีมูลค่า ๑.๑๖ ล้านล้านบาทต่อปี และภาคการเกษตรกรรมของไทยปัจจุบันมีประชากร ๒๒.๗ ล้านคน หรือ ๕.๘ ล้านครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕ ของประเทศ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๑ ถึงปี ๒๕๕๑ ประชากรภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ ๑.๘๗ ต่อปี อันเนื่องจากลูกหลานเกษตรกรไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเคลื่อนย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในเขตเมือง หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นอย่างนี้จะเกิดผลกระทบต่อภาวะการผลิตอาหารและความมั่นคงด้านการผลิตอาหารได้ จำเป็นต้องเร่งรัดสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถ เข้มแข็ง และมีศักยภาพในการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนและสับเปลี่ยนเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดลงเฉลี่ยปีละ ๔๐๐,๐๐๐ คน และเพื่อเป็นบุคลากรที่สำคัญในสาขาเกษตรกรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทยรุ่นใหม่ให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ และเชื่อมโยงเครือข่าย

๓. เป้าหมาย

Young Smart Farmer หรือเกษตรกรรุ่นใหม่ที่สนใจจำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ จัดทำหลักสูตรเสริมสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ จัดศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการจัดทำหลักสูตรและศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๑,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมในรูปแบบเครือข่าย

๙.๒ สามารถพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๓ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้เรียนรู้จากการศึกษาดูงาน สามารถนำมาปรับใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง

ได้

โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์องค์กรเกษตรกรให้มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด

๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แก่องค์กรเกษตรกร

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๒ กลุ่ม (๒๐ ราย)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน ๑ ครั้ง

๖.๒ ถ่ายทอดความรู้มาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๒ ครั้ง จำนวน ๘,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรมีความรู้เรื่องมาตรฐานและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๙.๒ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

โครงการส่งเสริมการตลาดสินค้าออนไลน์

๑. หลักการและเหตุผล

ตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ อีกหนึ่งช่องทางของเกษตรกรไทยในการจำหน่ายสินค้าที่ทันสมัย รวดเร็วและประหยัดเวลา ขณะที่ผู้บริโภคก็ได้รับความสะดวกสบาย สามารถเลือกซื้อสินค้าเกษตรและแปรรูปได้ทุกที่ทุกเวลา ทั้งยังพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้าแก่เกษตรกร ให้สามารถทำการค้าได้อย่างชาญฉลาด และเข้าถึงเทคโนโลยี

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในตลาดสินค้าออนไลน์
- ๒.๒ เพื่อสนับสนุนช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรออนไลน์

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้ตลาดสินค้าออนไลน์ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๙,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๙,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตลาดสินค้าออนไลน์

โครงการพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเองและในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั้นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่น อย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้
- ๒.๒ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเพื่อพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรหรือองค์กรเกษตรกรในพื้นที่จำนวน ๒ กลุ่ม (๒๐ ราย)

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้การพัฒนาศักยภาพองค์กรเกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๒๑,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ ๑ ครั้ง จำนวน ๕,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน ๑ ครั้ง จำนวน ๑๖,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพองค์กร
- ๙.๒ กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถนำความรู้มาพัฒนาของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรของตนได้

โครงการพัฒนาระบบการเรียนรู้แก่แกนนำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านเกษตรกร ในชุมชนบ้านสระซุด หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองปลิง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมาชิกในกลุ่มมีแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร เพื่อจำหน่ายเป็นอาชีพเสริมในการเพิ่มรายได้ในครัวเรือน แต่ในปัจจุบันราคาวัตถุดิบค่อนข้างสูง และมียอดการสั่งซื้อน้อยลงมาก ทำให้ไม่คุ้มทุนที่จะทำการผลิตสินค้า และกลุ่มยังขาดการวางแผนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสม ทำให้กลุ่มประสบปัญหาในการดำเนินกิจกรรมทั้งด้านการบริหารงานและปัญหาในการผลิต ดังนั้นกลุ่มจึงมีความเห็นว่าจะควรมีการปรับปรุงการขับเคลื่อนงานส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่แกนนำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง ให้สามารถกำหนดแนวทาง และจัดทำแผนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่แกนนำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

๒.๒ เพื่อให้สามารถกำหนดแนวทาง และจัดทำแผนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เกิดการเรียนรู้ในการจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน

๓.๒ กลุ่มสามารถกำหนดแนวทาง และจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจได้อย่างเหมาะสม

๔. ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

5. พื้นที่ดำเนินการ

วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารตำบลหนองปลิง จำนวน ๒ กลุ่ม

๖. กิจกรรม

๖.๑ เจ้าหน้าที่ร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันจัดกระบวนการเรียนรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน โดยให้เป็นการจัดเวทีเรียนรู้เพื่อการทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่จัดทำไว้แล้วในปีที่ผ่านมา

๖.๒ กลุ่มจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่เป็นปัจจุบันและเหมาะสม ตามที่ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ในการทบทวนและปรับปรุงจากเดิม

๖.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอพิจารณานำแผนความต้องการพัฒนาของวิสาหกิจชุมชนประสานให้หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง อปท. ให้การส่งเสริมและสนับสนุน

๖.๔ สำนักงานเกษตรอำเภอติดตามให้วิสาหกิจชุมชนดำเนินการตามแผนพัฒนา และประสานความก้าวหน้าในการดำเนินงานกับหน่วยงานภาคี อปท. อย่างต่อเนื่อง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชุมสมาชิกกลุ่มจัดทำและเสนอโครงการ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔

๗.๒ เสนอโครงการผ่านคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเดือน มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๔

๗.๓ เสนอโครงการเพื่อนำเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง เดือนมิถุนายน ๒๕๖๔

๗.๔ หลักได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการฯ ดำเนินกิจกรรมตามวิธีดำเนินงานของกลุ่มเดือน กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๔

๗.๕ ประเมินผลโครงการ เดือน กันยายน ๒๕๖๔

๘. งบประมาณ ทั้งหมด ๓,๖๐๐ บาท

- ๘.๑ ค่าวัสดุในการจัดเวทีเรียนรู้ จำนวน ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๒๐๐/ราย เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๘.๒ ค่าอาหารกลางวัน ๑ มื้อ ๆ ละ ๑๕๐ บาท/ราย เป็นเงิน ๑,๓๕๐ บาท
๘.๓ ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท/ราย เป็นเงิน ๔๕๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ กลุ่มมีการกำหนดแนวทาง และจัดทำแผนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๑. หลักการและเหตุผล

น้ำเป็นปัจจัยหลักสำหรับการเพาะปลูกพืช การปลูกพืชจึงต้องให้ได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมตามระยะเวลาที่ต้องการ สภาพการปลูกพืชที่อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาลเพียงอย่างเดียว อาจมีโอกาที่พืชจะขาดน้ำในระยะเวลาใดระยะหนึ่งได้มาก เช่นเมื่อประสบกับปัญหาฝนทิ้งช่วงจนพืชขาดน้ำรุนแรงจนกระทั่งตายได้ หรือหากฝนตกมากเกินไปจนทำให้เกิดน้ำท่วมขังจนต้นพืชเหี่ยวเฉาเนื่องจากรากขาดอากาศจนกระทั่งตายได้เช่นกัน ดังนั้นการจัดการให้พืชปลูกได้รับน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสมจะต้องใช้การชลประทานเข้าช่วย ตามความหมายแล้วการชลประทานเป็นการให้น้ำแก่พืชโดยการเพิ่มความชื้นให้แก่ดินเพื่อให้ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะแก่การเจริญเติบโตของพืช และรวมรวมถึงการจัดการหาน้ำและการส่งน้ำเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นด้วย ในการจัดการชลประทานให้กับพืชปลูกจึงต้องคำนึงถึงน้ำ ดิน และพืชตลอดเวลา

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญในการใช้น้ำทางการเกษตร
- ๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการน้ำทางการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ทุกตำบล

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ ถ่ายทอดความรู้เรื่องน้ำและการจัดการน้ำทางการเกษตร แก่เกษตรกร จำนวน ๑ ครั้ง
- ๖.๒ ศึกษาดูงานการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร จำนวน ๑ ครั้ง

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ รับสมัครและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๔ ติดตาม ให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
- ๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๒๔,๐๐๐ บาท

- ๘.๑ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๖,๐๐๐ บาท
- ๘.๒ งบประมาณในการศึกษาดูงาน จำนวน ๑๘,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องน้ำและการบริหารจัดการน้ำทางการเกษตร
- ๙.๒ เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการบริหารจัดการน้ำในแปลงของตนเอง

โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ระดับตำบล ๑ จุด/ตำบล

๑. หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินโครงการส่งเสริมแนวทางเกษตรกรทฤษฎีใหม่เป็นการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันให้เข้มแข็งเพื่อให้สามารถปรับตัวรองรับกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้มากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและมีผลตอบแทนที่ทำให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการเกษตร ได้อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการผลผลิต เพื่อให้มีรายได้และมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่ม ให้เกิดความเข้มแข็งมีความมั่นคงทางด้านอาหารอย่างพอเพียง และสามารถเป็นจุดเรียนรู้ด้านเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบูรณาการองค์ความรู้ การตลาด และเชื่อมโยงกับโครงการต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานภายนอก

๓. เป้าหมาย

๓.๑ มีจุดเรียนรู้ด้านเกษตรกรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

จุดเรียนรู้โครงการแนวทางเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ตำบลหนองปลิง ๑ จุด

๖. กิจกรรม

๖.๑ การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑) ดำเนินการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โดยพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรที่เข้าร่วมกลุ่มจากโครงการส่งเสริมเกษตรกรทฤษฎีใหม่ (๕ ครัวเรือน) ในตำบลหรือตามความสมัครใจของเกษตรกรในการเลือกกลุ่ม (ไม่จำกัดจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม)

๒) สนับสนุนกลุ่มให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน ประสานงาน ดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม การจัดการที่เกี่ยวข้อง และติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการคัดเลือกตัวแทนอย่างอิสระตามความเหมาะสมของชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ เหรัญญิก และอื่น ๆ ตามข้อตกลงของกลุ่ม

๓) จัดทำแผนผังแปลงเกษตรกรทฤษฎีใหม่ แผนการผลิต และปฏิทินการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ โดยให้กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่มีการจัดเวทีเพื่อการวิเคราะห์สถานการณ์การผลิต การตลาด และความต้องการของสมาชิก และกำหนดแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับแผนการตลาดของสมาชิกทุกคนและของกลุ่ม แบบเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตสามารถขายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องทั้งรายได้ รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี รวมทั้งกำหนดปฏิทินการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า ลดการใช้สารเคมี ใช้แรงงานของครอบครัวและ/หรือช่วยเหลือกันระหว่างสมาชิก เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๔) อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยสำนักงานเกษตรอำเภอนครหลวง ประสานงานหน่วยงานภายใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ รวมทั้งหน่วยงานภาคีต่าง ๆ เพื่อบูรณาการจัดฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ และสนับสนุน กิจกรรม โดยเน้นหลักสูตรการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เทคโนโลยีการผลิตพืช สัตว์ ประมง การทำบัญชีฟาร์ม และการตลาด โดยจัดการฝึกอบรม ณ จุดเรียนรู้

๖.๒ การจัดทำแปลงส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อให้เกิดแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่และเป็นแปลงแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของสมาชิกภายในกลุ่ม โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่จุดเรียนรู้ ฯ จุดละ ๖,๓๘๐ บาท เพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างเป็นรูปธรรม มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นจุดเรียนรู้ของสมาชิกและเกษตรกรในชุมชนได้

๖.๓ การเชื่อมโยงตลาด

การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิ พลอดุยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (ร.๙) นั้น พระองค์ได้ทรงกำหนดไว้เป็น ๓ ชั้น ดังนี้

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ เป็นขั้นของการผลิตทางการเกษตรโดยตรง เพื่อให้มีอาหารอย่างเพียงพอสำหรับ บริโภคภายในครัวเรือนของเกษตรกร

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ เป็นขั้นหลังจากที่เกษตรกรดำเนินการขั้นที่ ๑ แล้ว คือมีอาหารเพียงพอไว้บริโภค ในครัวเรือน และสามารถช่วยตนเองได้แล้ว ขั้นที่ ๒ นี้คือการรวมกลุ่ม เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งมี การตลาดเข้ามาเกี่ยวข้อง เนื่องจากเกษตรกรสามารถผลิตได้มากกว่าปริมาณที่ใช้ในครัวเรือนส่วนที่เหลือก็สามารถ นำไปจำหน่ายได้

ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๓ เป็นขั้นที่นำไปสู่ธุรกิจชุมชน เพื่อให้สภาพความเป็นอยู่ของชุมชนที่ดีขึ้น มั่นคงขึ้น ดังนั้น เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงาน เกษตรอำเภอ ดำเนินการสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรนำผลผลิตจากกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่ มาจำหน่ายร่วมกับ ตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น ตลาดอื่น ๆ และ/หรือเข้าร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สหกรณ์การเกษตร ธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พาณิชย์ มหาตไทย และตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และเชื่อมโยงตลาดเกษตรทฤษฎีใหม่ให้แก่เกษตรกรมีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตที่หลากหลาย ทำให้เกิดเครือข่ายและสร้างความเข้มแข็ง เกิดรายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ การจัดกระบวนการเรียนรู้

๗.๒ การจัดทำแปลงส่งเสริมเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิตบางส่วนแก่จุดเรียนรู้ ฯ

๗.๓ ๓. การเชื่อมโยงตลาด โดยการสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรนำผลผลิตส่วนที่เหลือจากการบริโภคใน ครัวเรือนมาจำหน่ายร่วมกับตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น ตลาดอื่น ๆ และตลาดสินค้าเกษตรออนไลน์

๗.๔ ติดตามและให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมเกษตรทฤษฎีใหม่

๗.๕ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณ งบประมาณ ๑๐,๓๘๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีรายได้และมีความยั่งยืนในการประกอบอาชีพตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง

๙.๒ เกิดการรวมกลุ่ม ให้เกิดความเข้มแข็งมีความมั่นคงทางด้านอาหารอย่างพอเพียง และสามารถเป็นจุด เรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๙.๓ มีการบูรณาการองค์ความรู้ การตลาด และเชื่อมโยงกับโครงการต่าง ๆ ของกรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานภายนอก

โครงการพัฒนาศักยภาพของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกรประสบปัญหาด้านการเกษตร เช่น ผลผลิตตกต่ำ เกิดภัยแล้งขาดแคลนน้ำ โรคและแมลงศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยเคมี/สารเคมีตลอดมา มีความต้องการผลผลิตให้ได้ปริมาณมาก โดยหวังว่าการผลิตให้ได้ในปริมาณที่มากจะทำให้เกษตรกรมีรายได้มากขึ้นตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรต้องพึ่งพาการใช้สารเคมีในการกำจัดโรค แมลงศัตรูพืช จำนวนมากเกินความจำเป็นในการผลิต เกิดการสะสมและตกค้างในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภครวมถึงเป็นอันตรายต่อผู้ใช้สารเคมีและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกรในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนระบบการผลิต มีองค์ความรู้สมัยใหม่และใช้เป็นสถานที่เข้ารับบริการและจัดประชุมหรืออบรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาด้านเกษตรให้แก่เกษตรกรและชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อพัฒนาศักยภาพศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้มีความพร้อมในการบริการด้านการเกษตร

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรในพื้นที่และเกษตรกรที่สนใจจำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตลอดปีงบประมาณ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหนองปลิง

๖. กิจกรรม

๖.๑ พัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๑ จุด

๖.๒ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ พัฒนาศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร

๗.๔ ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียนรู้

๗.๕ ติดตาม เยี่ยมเยียน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๗.๖ สรุปผลและประเมินผลโครงการ

๘. งบประมาณจำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๘.๒ งบประมาณในการถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๕,๐๐๐ บาท

- งบประมาณในการจัดการถ่ายทอดความรู้ ๑,๐๐๐ บาท

- งบประมาณในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จัดอบรม ๔,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรได้รับบริการและถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร